No

NINANAAS

ta Jon

Pa da nunure no pakana bung tutun ing Jon ga pakat kahe ira linge Krais ga hapuasne tana, iesen ira haleng na ut na mintot diet lik bia Jon ga pakat ie hutet tano tinahon 95. Ta iakano pakana bung ne Domitian ga harkurai aras Rom gaam tange bia aie no Watong, tiga god, ma a haleng na matanaiabar ta ira hanuo ing Rom ga kure, diet ga lotu tupas ie. Iesen ira Kristian balik diet pa ga lotu tupas no tamat na gil harkurai me Rom kanong diet ga nurnur bia tiga Watong sen mon, Jisas Krais no Nati God. Io kaik, ira Rom diet ga haburen bia diet na helar ta ira Kristian ma ira tamat na hinangul ga ubal ari a Kristian (nes Ninanaas 2.10; 2.13; 3.10; 6.9). No apostolo Jon um di gate bul ie ra hala na harpidanau tano mugurlamin Patmos.

No suruno ta iakan ra pakpakat i hoken. **I tahut bia dahat na tur dadas ta ira udahat nurnuruan ma dahat na paas hasur ira walwalaam kanong tano hauhawatine no ula hanuo Jisas Krais no Watong na lua harsakit ma na paas hasur Sataan ma ira uno tultulai.** No pakpakat i hung ma ira dadas na harpidanau ta God ing na kabit ira ut na sakena. Iesen Krais i haragat ira Kristian bia diet na tur dadas tano udiet nurnur ma ira bilai na magingin tuk taar tano haphapataamne waing God na haidane diet. Ma iakan ra pakpakat i mes ta ira haleng na mes na pakpakat ta God. I hung ma ra halengin ira malalar (ma a haleng na malalar i manga hutet ta ari a malalar tano pakpakat ta Daniel). Kaike ra malalar a mangana nianga harharuat ma a mon kukuraina ta diet. Ari a kukuraina i dadas ma sen no suruno i palai, ma hoken, bia God na lua harsakit. Io kaik, i tahut bia ira Kristian na tur dadas ta ira udiet nurnuruan.

Tano luena katon Jon i nes Jisas Krais nong na hapuasne kaiken ra linge tana. Ta Ninanaas 2-3 Krais i hakatom ira liman ma iruo na lotu aras Esia bia diet na tur dadas nalamin ta ira walwalaam. Ninanaas 4-5 i hamines bia God i manga bilai ma i manga tamat saikit, ma huo mah ta Jisas no Natine, aie no Nat na Sipsip nong i papike ira liman ma iruo na bulbulut ing i hamines ira dadas na harpidanau. No liman ma iruo na bulbulut (6.1–8.1) i hamines ira liman ma iruo na tahur ing a mon dadas na harpidanau sakit ine (8.2–11.19). Ma namur ta kaike, a mon liman ma iruo na gingop ing i hung ma no ngalngaluan ta God

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

(15.1–16.21). Sataan, no rakaia, no tangesot bisbis, ma no ut na hilawa dal pa na haruat wara hilau pas no ngalngaluan ta God (12.1–14.20; 17.1–19.5). Krais na tapukus ma na kure ira ut na sakena bakut (19.11–20.15) iesen ira Kristian diet na laka tano bilai na sigar mawe ma no sigar ula hanuo ma diet na lon hathatika (21.1–22.17).

Jon ga hinawas palai ta ira linge Jisas ga hapuasne tar tana.

1 1 Iakan ra pakpakat i iangianga uta ira linge ing Jisas Krais ga hapuasne.
Ma God ga tar ta Jisas bia na hapuasne ta ira uno tultulai kaiken ra linge
ing pa na halis ma na hanuat. Ma Krais ga tule no uno angelo ukaia ho iau Jon,
no uno tultulai, bia na hapalaine kaiken ra linge tagu. 2 Ma iau te hinawas uta
ira linge bakut iau ga nes, ma no nugu hinhinawas i tutun. Ma iau te hinawas
uta ira nianga gar ta God ma tano tutun Jisas Krais ga hapuasne. 3 Ta tiga nong
na was kaiken ra nianga na tangesot, na daan. Ma diet na daan mah ing diet
na hadade ma diet na kap usurane kaiken ra linge iau te pakat tar, kanong no
pakana bung i te hutet um bia kaiken ra linge na hanuat.

Jon ga kang leh ira matanaiabar na lotu ma ga pirlat Jisas no tamat na lualua sakit nong i wara hinanuat.

4 Ma iau Jon, iau pakat kan ra nianga ta muat ira matanaiabar na lotu ta ira
liman ma iruo na pise na hala kenas Esia. A harmarsai ma ra malum ukatiga
ho muat. Na hanuat meram ho God nong i lon kaiken ma ga lon nalua ma na
lon mah namur. Ma na hanuat mah meram hoira liman ma iruo na Tanuo ing
diet tur taar menalua tano tamat na kinkinis na harkurai ta God. 5-6 Ma na
hanuat meram ho Jisas Krais mah, nong i la hinhinawas uta ira tutun ma no
uno hinhinawas i tutun. Ma aie no luena wara tuntunut hut sukun no minaat.
Ma aie i tamat sakit ta ira tamat na lualua tano ula hanuo.

Io, i la sipsip dahat ma ga halangalanga ise dahat sukun ira udahat
sakana magingin ma no dena. I te was halaka dahat tano uno kinkinis
na harkurai ma ra harbalaurai, bia dahat naga gil ra pinapalim na ut na
pakila lotu tupas no ana Sus, no uno God. Io kaik, da pirlat ie ma da suro
haut bia na kure ira linge hathatika! Tutun sakit.

7 Nes baak! Iakaike i wara hinanuat tika ma ira bahuto. Ma ira matanaiabar
bakut diet na nes ie, diet at mah ing diet ga gasoi. Ma ira hunhuntunaan bakut
tano ula hanuo diet na tapunuk panei. Tutun sakit, na ngan huo.

8 Ma God no Watong, no Dadasine, nong i lon kaiken ma ga lon nalua
ma na lon mah namur i tange hoken: “Iau no Luena ma no Hauhawatine.”

Jon ga nes tiga ninanaas uta Jisas Krais.

9 Iau Jon no tasi muat. Iau tikai gar ta Krais tika ma muat, io kaik,
iau mah iau tur dadas ta ira hinangul ing i haan tupas dahat ing dahat

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

te sola taar tano uno kinkinis na harkurai ma ra harbalaurai. Ma di ga bul halaka iau narako tano hala na harpidanau kaia tano mugurlamin Patmos kanong iau gate harpir ma no nianga gar ta God ma iau gate hinhinawas ta ira tutun utano nilon gar ta Jisas. 10 Ma tano bung gar tano Watong iau ga kis tano dadas tano Halhaliana Tanuo. Ma iau ga hadade ukaia namurugu a ingana tiga nong ga kakel hoing tiga tahur. 11 Ma ga tange hoken: "Nu pakat kawase ira linge ing nu nes ma nu tulei tupas ira matanaiabar na lotu ta kaiken ra liman ma iruo na pise na hala. Nu tulei tupas diet kenas Epesas, Semerna, Pergamam, Taiataira, Sardis, Piladelpia, ma Laudisia."

12 Io, ma iau ga tahurus wara nesnes nong ga haianga iau. Ma ing bia iau ga tahurus iau ga nes ra liman ma iruo na kinkinis na lulungo di ga gil ma ra gol. 13 Ma nalamin ta ira kinkinis na lulungo iau ga nes tikai hoing Nong a Tunotunoi. Ma ga sigam tar tiga taltalona sigasigam. Ma tiga taltalin di ga gil ie ma ra gol ga hataltalin tar no bangbangona. 14 No uluno ma ira hine ga manga ponpon hoira hina sipsip ma ra buah. Ma ira iruo matana dir ga ngan hoira karamena lulungo na iaah. 15 Ira iruo kakena dir ga pilpilakas hoing ra baras i kalkalangaruan tano dadas na iaah. Ma no ingana ga ngan hoira haleng na sirsiroka. 16 Ga palim tar ra liman ma iruo na tiding tano kata na limana. Ma tiga niani na wise i iaiaan ta ira iruo palpal bakut tana ga hansur tano hana. Ma no matmataan tana ga manga pilpilakas hoing ra tingena kasakes. 17 Ma bia iau ga nes ie, iau ga puko taar ra parparas na kakena hoing tikai i maat. Io, ga palim iau ma no kata na limana gaam tange tagu, "Waak u burut kanong iau no Luena ma no Hauhawatine. 18 Iau no Lilona. Iau ga maat iesen kaiken iau lon hathatika. Iau hatur kawase no dadas wara paapos no matanangas ta ira minaat ma no taman na minaat mah. 19 Io kaik, nu pakat kaiken ra linge u te nes ma ira linge i hanhanuat kaiken ma ira linge bia na hanuat baak namur ta kaiken. 20 Ma iau ni hapuasne no kukuraina ta ira liman ma iruo na tiding ing u te nes tano kata na limagu ma ira liman ma iruo na kinkinis na lulungo mah. Ira liman ma iruo na tiding diet ira angelo ta ira matanaiabar na lotu ta ira liman ma iruo na pise na hala. Ma ira liman ma iruo na kinkinis na lulungo diet ira matanaiabar na lotu ta ira liman ma iruo na pise na hala.

No pakpakat tupas diet kaia Epesas.

2 1 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na lotu kenas Epesas. Iau ing iau palim tar ira liman ma iruo na tiding tano kata na limagu. Ma iau hanahaan nalamin ta ira liman ma iruo na kinkinis na lulungo di ga gil ma ra gol. Ma iau tange hoken: 2 Iau palai taar ta ira numuat magingin ma ira numuat dadas na pinapalim mah. Ma iau palai taar bia muat te tur dadas ta ira tinirih. Iau nunure bia

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muat tur talur ira ut na sakena ma muat gate walar diet ing diet ga tange bia a apostolo diet iesen bia pataie. Ma muat ga nes kilam diet bia diet harabota mon. 3 Muat te tur dadas ta ira tirtirih ma muat te kilingane ra ngunungut wara gaiegu. Ma muat pai malmalungo wara gilgil huo.

4 "Iesen iau tung muat ma tiga linge ma aie hoken: muat te haan talur no numuat luena sinisip tupas iau. 5 Muat na lik leh ra bilai na magingin muat te puko talur ie. Muat na lilik pukus ma muat na gil haruatne hoing nalua. Ma ing bia muat pa na lilik pukus, iau ni haan tupas muat ma ni hakari ise no numuat kinkinis na lulungo mekaia ra uno subaan. 6 Iesen tiga linge i bilai ta muat ma i hoken: muat malentakuane ira magingin ta ira Nikoletian hoing iau mah, iau malentakuane. 7 Sige tikai i tale bia na hadade kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman. Sige tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam, iau ni bale tar ie bia na ien ta hunena tano daha na nilon nong i tur aram ra bilai na lalong harsakit ta God.

No pakpakat tupas diet kaia Semerna.

8 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na lotu kenas Semerna. Iau no Luena ma no Hauhawatine. Iau ga maat ma iau ga lon baling. Ma iau tange hoken. 9 Iau palai taar ta ira hinangul i kabit muat. Ma iau palai bia a maris muat ta ira linge kai napu. Iesen muat te kap ira tamat na haridaan meram naliu. Ma iau nunure bia diet ing diet tange bia a Iudeia diet, diet tange hagahe muat. Iesen diet pai Iudeia tutun. Taie. Diet la lalotu tupas Sataan mon ma ira udiet magingin na Iudeia. 10 Waak muat burut ta ira harangungut i wara hinaan tupas muat. Nes baak! I hutet bia Sataan na halaka tari ta muat tano hala na harpidanau wara walwalar muat. Ma muat na kilingane ra ngunngutaan ra sangahul na bung. Iau sip bia muat na tur dadas ta ira numuat nurnuruan tuk bia muat na maat ta ira hinangul. Ma sige nong na gil huo, iau ni tabar ie ma no balaparik na lualua wara nilon. 11 Sige tikai i tale bia na hadade kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman. Sige tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam, pa na hiruo tano airuo na minaat.

No pakpakat tupas diet kaia Pergamam.

12 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na lotu kenas Pergamam. Iau ing iau palim no niani na wise nong i iaiaan ta ira iruo palpal bakut. Ma iau tange hoken: 13 iau palai bia muat la kis taar he. Muat kis taar tano pise na hala ing ira matanaiabar kaia diet manga ru Sataan ing diet ru no udiet tamat na lualua. Iesen muat balik,

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muat la palpalim dit no hinsagu ma muat pai le haan talur ira numuat nurnuruan tagu. Ma muat ga ngan huo mah tano pakana bung di ga bu bing Antipas mekaia nalamin ta muat ta iakano pise na hala ing Sataan i la kiskis kaia. Ma Antipas nong ga hinhinawas ta ira tutun utagu ma pa ga haan sukun iakano uno pinapalim. 14 Iesen iau ni tung muat ta ari a linge. A mon matanaiabar nalamin ta muat ing diet murmur ira harausur ta Balaam nong ga hausur Balak tano ngaas wara lamlamus harango ira Israel hoken: ga hausur diet wara ienien ira nian di ga tun hartabar tupas ira palimpuo me. Ma ga hausur mah diet tano sakana ninahon tika ma ra hahin. 15 Huo at mon mah ari a mes nalamin ta muat ing diet la murmur ira harausur ta ira Nikoletian. 16 Io kaik, muat na lilik pukus. Ma ing bia taie, iau ni hanuat gasien ma iau ni harubu ma diet ira mangana tunotuno huo ma no wise mekai ra hagu. 17 Sige tikai i tale bia na hadade kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman. Sige tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam, iau ni tabar ie ma tari a mana ing i susuhai. Ma iau ni tar tiga ponponiana haat tana. Ma tiga sigar hinsang di gate pakat tar ie tano haat. Ma aie sen at mon nong na hatur kawasei na nunure tar ie.

No pakpakat tupas diet kaia Taiataira.

18 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na lotu kenas Taiataira. Iau no Nati God. Ma ira iruo matagu dir ngan hoing ira karamena lulungo na iaah. Ma ira iruo kakigu dir pilpilakas hoing ra baras i kalkalangaruan tano dadas na iaah. Ma iau tange hoken: 19 Iau palai taar ta ira numuat magingin ma ira numuat harmarsai. Ma iau palai ta ira numuat nurnuruan tagu ma ira numuat tinaram tupas iau. Ma iau nunure bia muat tur dadas ta ira tirtirih ma bia kaiken muat gilgil ira linge i manga bilai ta ing nalua. 20 Iesen iau ni tung muat ma tiga linge ma aie hoken: muat la balbale leh iakano hahin ne Iesebel nong aie i tange bia a tangesot ie. Ma bia i hausur ira nugu tultulai i lamus harango diet bia diet na mur no sakana magingin na ninahon tika ma ra hahin ma bia diet na ien ira nian di ga tun hartabar tupas ira palimpuo me. 21 Iau te tar ra pakana bung tana i haruat bia na lilik pukus. Ma sen pai taram. 22 Io kaik, ni se tar ie tano uno suuh ma na kilingane ra tamat na ngunungut kaia tika ma diet ing diet te noh taar ma ira suana mes. Ma ni gil huo ing bia diet pa na lilik pukus. 23 Iau ni ubu bing diet ing diet mur ie. Io kaik, ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman diet na nunure bia iau at nong iau nunure tar ira numuat lilik ma ira bala muat tikatikai. Ma iau ni balu pukus muat tikatikai haruat ma ira numuat gingilaan. 24 Ma sen a subana ta muat ira matanaiabar kenas Taiataira, muat pai le mur kan ra sakana harausur. Muat pai le harausur ta kaike ra linge ta Sataan

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

diet tange bia i mun ma i manga kikil suur. Ma iau pa ni hapupusak
muat ma tiga mes na tinirih. Taie. 25 Iau sip sen mon bia muat na palim
dit ira tutun ing muat hatur kawase tuk taar bia ni hanuat. 26-27 Sige tiga
nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam ma i gil haruatne
hoira nugu sinisip tuk taar tano hauhawatine, io, iau ni tabar ie ma tiga
kinkinis na harkurai hoing iau gate hatur kawase meram ho Mama. Na
balaure ma na kure hadadas ira hunhuntunaan tano ula hanuo. Ma na
parok gisiane diet hoira mangana gingop ing di gil ma ra pise. 28 Ma iau
ni tar mah no tiding na malaan tana. 29 Sige tikai i tale bia na hadade
kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i
tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman.

No pakpakat tupas diet kaia Sardis.

3 1 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na
lotu kenas Sardis. Iau ing iau palim tar ira liman ma iruo na tanuo
gar ta God ma ira liman ma iruo na tiding. Ma iau tange hoken: Iau palai
taar ta ira numuat magingin. Ari diet lik bia muat lon taar iesen bia
muat te maat. 2 Muat na tangahun! Muat na hadadas ira numuat bilai na
magingin ing i wara patpataam! Iau tange huo kanong iau te nes kilam
ira numuat gingilaan bia pai tahuat haruat baak ma no sinisip tano nugu
God. 3 Io kaik, muat na lik leh ing muat gate hadade ma muat gate hatur
kawase. Muat na lilik pukus ma muat na taram ine. Iesen bia muat pa na
tangahun iau ni haan tupas muat hoing tiga ut na hisikoma. Ma muat pa
na nunure no pakana bung bia ni haan tupas muat.

4 "Iesen a bar nong nalamin ta muat kenas Sardis ing diet pai habilinge
ira kiniasi diet. Io, diet na haan tika ma iau. Ma diet na sigasige ma ra
ponponiana sigasigam kanong ira udiet tintalen i gamgamatien. 5 Sige
tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam, io, aie mah na
sigam ira ponponiana sigasigam hoing diet. Ma pa ni suge se no hinsana
tano pakpakat na nilon. Taie. Iau ni hinawas palai ra matmataan tano
agu Sus ma ira uno angelo bia anugui. 6 Sige tikai i tale bia na hadade
kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i
tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman.

No pakpakat tupas diet kaia Piladelpia.

7 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na
lotu kenas Piladelpia. Iau no halhaliana ma iau ing iau gil haruatne hoing
iau tangtange. Ma iau hatur kawase no dadas ta Dawit wara pinapos ma
wara binanus. Ma ing bia iau papos, pai tale tikai bia na banus. Ma ing
bia iau banus, pai tale tikai bia na papos. 8 Iau palai taar ta ira numuat
magingin. Ma iau nunure bia muat dadas dahin baak. Muat te murmur
ira nugu nianga ma muat pai le harus ise no hinsagu. Io kaik, iau te

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

papos tiga matanangas ra matmataan ta muat. Ma pa na tale bia tikai na
banus. 9 Nes baak! Ni gil hohe ta diet ing diet murmur Sataan? Diet tange
bia diet ira Iudeia iesen diet pai Iudeia tutun. Taie. Diet harabota mon.
Io, iau ni gil hoken. Iau ni hagut diet bia diet na tutudung ra parparas
na kaki muat. Ma diet na nunure bia iau sip muat. 10 Iau te tange ta muat
bia muat na tur dadas ta ira tinirih. Ma muat te taram kan ra nianga. Io
kaik, iau ni balaure bat muat sukun no pakana bung na harwalar nong na
haan tupas no ula hanuo bakut. Ma iakano pakana bung na hanuat wara
walwalar diet ing diet lon tano ula hanuo.
11 "Hutet um ma ni hanuat. Muat na palim dit ira tutun ing muat hatur
kawase waing tikai kabi kap leh ira numuat balaparik na lualua. 12 Sige
tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam, io, iau ni
hatur ie wara kasong tano tamat na hala na lotu tano nugu God. Ma pa
nale haan laah mekaia. Ma iau ni pakat no hinsana no nugu God tana,
ma no hinsana mah no tamat na pise na hala tano nugu God. Ma aie no
sigar Ierusalem nong na hansur meram ra mawe hono nugu God. Ma
iau ni pakat mah no sigar hinsagu tana. 13 Sige tikai i tale bia na hadade
kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i
tangtange ta ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman.

No pakpakat tupas diet kaia Laudisia.

14 "Nu pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira matanaiabar na
lotu kenas Laudisia. Iau ing iau gil haruatne hoing iau tangtange. Iau
no Ut na Hinhinawas ta ira tutun. Ma ing bia iau hinhinawas iau pai
harabota. Taie. I tale bia tikatikai na nurnur tano nugu hinhinawas. Ma
iau no suruno ira linge bakut ing God gate hakisi. 15 Ma iau palai taar ta
ira numuat magingin. Muat pai maduhan ma muat pai mamahien. Iau
sip bia muat gor maduhan bia mamahien. 16 Io kaik, iau ni iabisane ise
muat mekaia ra hagu kanong muat pai mamahien bia maduhan balik.
17 Tikatikai ta muat i tange bia, 'A watong iau. Iau te hatur kawase ra
haleng na kinewa. Iau pai supi tiga linge.' Iesen muat pai nes kilam
habaling muat bia a mala hahin muat. Muat pai palai bia a maris muat
ma a pulo muat. Ma muat pai nunure bia a tabuna sulu muat. 18 Iau
haragat muat bia muat na kul ra bilai na gol mekai ho iau, a mangana
gol ing iau te hapalpalon ie tano iaah wara kapkap se ira bilinge. Muat
na kukul huo waing muat naga watong tutun. Ma iau haragat mah muat
bia muat na kul ra ponponiana sigasigam mekai ho iau wara numuat
sigasigam. Io kaik, muat pa na hirhir ma ira numuat tabuna sulu. Ma na
tahut mah bia muat na kul ra bilai na waiwai wara bulbul ta ira mata
muat, muat naga nes timaan ira linge.
19 "Iau la timtibe pinpin ma iau la haphapidanau diet bakut ing iau sip
diet. Io kaik, na tahut bia na mamahien ira bala muat bia muat na lilik

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pukus. 20 Nes baak! Iau tur kai ra matanangas ma iau piipidil. Bia sige ta
tikai i hadade no ingagu ma i papos no matanangas, io, iau ni laka ma ni
iaan tika mei.
21 "Iau ga harubu timaan ma iau ga paas hasur ira walwalaam. Io kaik,
iau ga kis tika ma no agu Sus tano uno tamat na kinkinis na harkurai.
Ma sige tiga nong i harubu timaan mah ma i paas hasur ira walwalaam,
io, ni haut leh ie bia na kis tika ma iau tano nugu tamat na kinkinis na
harkurai. 22 Sige tikai i tale bia na hadade kilam kaiken, na tahut bia na
taram ira nianga no Halhaliana Tanuo i tangtange ta ira matanaiabar na
lotu ta ira tamtaman."

God i kis taar tano uno tamat na kinkinis na harkurai aram ra mawe ma diet bakut kaia diet manga pirlat ie.

4 1 Io, ma namur ta kaike iau ga nanaas, ma iau ga nes tiga
matanangas ga tapapos taar aram ra mawe. Ma no luena ingana tiga
nong iau ga hadade, ga ngan hoing tiga tahur ma ga tange hoken: "Nu
hanut ukai. Ma ni hamines taam bia asa na hanuat namur ta kaike." 2 Io,
kaik at mon no dadas tano Halhaliana Tanuo ga pulus iau ma menalua
tagu iau ga nes tiga tamat na kinkinis na harkurai kaia ra mawe. 3 Ma
nong ga kis taar tana ga tatalen hoing ira bilai na mangana haat ing
diet pilpilakas. Ma tiga tukularam ga tur luhutane no tamat na kinkinis
na harkurai ma ga pilpilakas hoing tiga bilai na haat sakit. 4 Ma airuo
sangahul ma ihat na mes na kinkinis na gil harkurai diet ga tur luhutane
tar no tamat na kinkinis na harkurai. Ma airuo sangahul ma ihat na
nongtamat diet ga kisi tar ira kinkinis na gil harkurai. Ma ponponiana
ira udiet sigasigam. Ma ira balaparik na lualua di ga gil ma ra gol ga kis
taar ta ira ulu diet. 5 Ma ga hile tika ma ra parparara mekaia ra tamat
na kinkinis na harkurai. Ma a liman ma iruo na lulungo diet ga kis
taar menalua tano tamat na kinkinis na harkurai. Ma diet ira liman ma
iruo na tanuo gar ta God. 6 Ma menalua mah tano tamat na kinkinis na
harkurai tiga subaan hoira tes. Ma ga nanaas bia di ga gil ie ma ra galas.
Ma ga manga palai harsakit.
Ma hutet luhutane no tamat na kinkinis na harkurai, aihat na lilona
linge. Ma ira mata diet ga banot bakut tar ira tamai diet. 7 Io, ma no
luena lilona linge ga nanaas hoing tiga laion ma no airuo hoing tiga
bulumakau. No matmataan tano aitul ga tatalen hoing tiga tunotuno. Ma
no aihat ga nanaas hoing tiga malaba i pupungo haan. 8 Ma tikatikai ta
diet ira ihat na lilona linge a liman ma tikai na babana tikai. Ma ira mata
diet tikatikai ga banot ira tamai diet ma menapu mah ta ira baba diet.
Ma hathatikai diet pa na sangeh wara tangtange bia,

"I halhaal, i halhaal, i halhaal,
God, no Watong, no Dadasine.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ma aie nong ga lon nalua, ma i lon kaiken, ma na lon mah namur."
9 Io, ma ira lilona linge diet la pirpirlat ma diet la hatamat nong i kis taar
tano tamat na kinkinis na harkurai. Ma diet la tangtanga tahut mah ta
nong i la lalon hathatika. 10 Ma ing bia diet gilgil huo ira iruo sangahul
ma iruo na nongtamat diet la pukpuko taar menalua ta nong i kis taar
tano tamat na kinkinis na harkurai. Ma diet la lotu tupas ie nong i la
lalon hathatika. Ma diet la isise tar ira udiet balaparik na lualua napu
menalua tano tamat na kinkinis na harkurai ma diet la tangtange hoken:
11 "God no numehet Watong,
i takodas bia da hatamat ugu,
ma bia da ru ugu.
Ma i takodas bia u hatur kawase nora dadas.
Warah, kanong u ga hakisi ira linge bakut.
U ga hakisi diet haruat ma no num sinisip.
Ma diet lon hoing u sip huo."

Diet pirlat no Nat na Sipsip kanong i takodas bia aie sen mon na papike ira bulbulut ma na papos no pakpakat.

5 1 Io, ma iau ga nes nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na
harkurai ga palim tar tiga pakpakat ma no kata na limana. Ma a
mon pakpakat tana ta ira iruo palpal bakut. Ma di ga bulut bat ie ma
ra liman ma iruo na bulbulut. 2 Ma iau ga nes tiga dadas na angelo
ga kakongane ma ra tamat na ingana hoken: "I takodas ta sige bia na
papike ira bulbulut ma na papos no pakpakat?" 3 Iesen pai tale ta tikai
aram ra mawe ma kai ra pise ma menapu tano pise mah bia na papos no
pakpakat naga nes kenam narako tana. 4 Io, iau ga manga suah kanong
di ga sisilih puo ta tiga nong i takodas tana bia na papos no pakpakat
naga nes kenam narako tana. 5 Ma tikai ta ira nongtamat ga tange tagu,
"Waak u susuah. Nes baak! No Laion mekaia tano huntunaan Iuda aie no
but na bulumur ta Dawit. Ma i te harubu timaan ma i te paas hasur ira
walwalaam, kaik i talei bia na papike ira liman ma iruo na bulbulut ma
na papos no pakpakat."
6 Ma iau ga nes um tiga Nat na Sipsip ga tur taar nalamin tano tamat
na kinkinis na harkurai. Ma ira ihat na lilona linge ma ira nongtamat
mah diet ga tur luhutane tar ie. Ma ga nanaas bia di gate bu bing ie. Ma
a liman ma iruo na lakona ma a liman ma iruo na matana. Diet mon
ira liman ma iruo na tanuo ta God ing i la tultule diet tano kidilona ula
hanuo. 7 Ma no Nat na Sipsip ga kap leh no pakpakat tano kata na limana
nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na harkurai. 8 Ma ing bia gate
gil tar huo, ira ihat na lilona linge tika ma ira iruo sangahul ma ihat
na nongtamat diet ga puko taar napu menalua tano Nat na Sipsip. Ma
diet bakut tikatikai diet ga palim tar tiga bilai na mangana ngaap. Ma

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

a mon gingop di ga gil ma ra gol ta diet tikatikai. Ma diet ga hung taar
ma ira kaabus i sangin kala mismisien. Ma kaike ra mangana kaabus ira
sinasaring ta ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God. 9 Ma diet ga
inge tiga sigar ninge. Ma aie hoken:

"I takodas taam bia nu kap leh no pakpakat ma nu papike ira uno
bulbulut,
kanong di ga lau bing ugu,
ma u ga kul leh no matanaiabar wara gar ta God ma no dem.
Ma diet mekaia ta ira hunhuntunaan bakut, ma ira matahu nianga,
ira hanuo tano ula hanuo bakut, ma ira mangana palatamainari.
10 Ma u te was halaka diet tano num kinkinis na harkurai ma ra
harbalaurai, bia diet naga gil ra pinapalim na ut na pakila lotu
tupas no udahat God.
Ma diet na balaure ma diet na kure no ula hanuo."

11 Io, ma iau ga nanaas ma iau ga hadade ira inga diet ira haleng na
angelo. Ma no winawas ta diet ga haleng na arip sakit. Ma ira angelo diet
ga tur luhutane no tamat na kinkinis na harkurai ma ira ihat na lilona
linge ma ira nongtamat mah. 12 Ma diet ga inge ma ra tamat na inga diet
hoken:

"I takodas bia da ru no Nat na Sipsip nong di ga lau bing ie!
Ma i takodas bia da hatamat ie ma bia da pirlat ie!
Ma i takodas mah bia i hatur kawase nora dadas ma no kinkinis na
watong, ma no mintota, ma no baso!"

13 Io, ma iau ga hadade no ninge ta diet ira linge bakut ing God gate
hakisi. Diet meram ra mawe, mekaia ra pise, menapu tano pise, ma tano
balana tes. Ma diet bakut diet ga inge hoken:

"Hathatika da pirlat ma da ru ma da hatamat nong i kis tano tamat
na kinkinis na harkurai, dir ma no Nat na Sipsip!
Ma i takodas bia dir na harkurai hathatika."

14 Ma ira ihat na lilona linge dal ga tange, "Tutun sakit." Ma ira
nongtamat diet ga puko taar napu, diet gaam lotu tupas dir.

No Nat na Sipsip i papike ise ira bulbulut.

6 1 Ma iau ga nas no Nat na Sipsip ga papike se no luena ta ira liman
ma iruo na bulbulut, ma iau ga hadade tikai ta ira ihat na lilona
linge ma no ingana ga haruat ma ra parparara gaam tange, "Nu mai!"
2 Iau ga nanaas ma tiga ponponiana hos. Nong ga kisi tar ie ga palim tar
tiga laplapot ma di ga tabar ie ma tiga balaparik na lualua. Ma i ga haan
hoira umri i la wara hamhamau taman.

3 Io, no Nat na Sipsip ga papike se no airuo na bulbulut ma iau ga
hadade no airuo na lilona linge ga tange, "Nu mai!" 4 Tiga mes na hos
mah ga hanuat, a dardaranai. God ga tar ra harkurai ta nong ga kisi

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tar ie bia na kap se no malum tano ula hanuo waing ira matanaiabar diet naga ubu bing hargilasane diet. Ma di ga tar tiga tamat na wise na hinarubu tana.

5 Ma no Nat na Sipsip ga papike se no aitul na bulbulut. Io, iau ga hadade no aitul a lilona linge ga tange, "Nu mai!" Io, iau ga nanaas ma tiga bungbungana hos ga hanuat ma nong ga kisi tar ie ga palim tar no linge wara walar tirtirih. 6 Io, iau ga hadade hoing ra kaungana tiga nong ga hanuat me nalamin ta ira ihat na lilona linge gom tange bia, "A sam taburungan i wara hinanuat. Tiga da minmena wit mon na haruat ma ira harkul na pinapalim wara tiga kidilona bung. Ma aitul a da minmena bali na haruat ma ira harkul na pinapalim wara tiga bung mah.[a] Iesen pa da haliare ira ina olip ma ira hilhilora wain."

7 Ma no Nat na Sipsip ga papike se no aihat na bulbulut ma iau ga hadade no aihat na lilona linge ga tange, "Nu mai!" 8 Io, iau ga nanaas ma tiga kamkabusuana hos. A hinsana nong ga kisi tar ie, Ngaas na Minaat. Ma no Taman ta ira Minaat ga murmur hutet manamur tana. No Ngaas na Minaat ma no Taman ta ira Minaat dir, God ga tar ra harkurai ta dir wara tiga subana matanaiabar meram narako ta ira aihat na subana matanaiabar tano ula hanuo bakut, bia dir na ubu bing diet ma ra wise na hinarubu, ma bia dir na hatahuat ra taburungan ma ra minaset kaik diet naga maat, ma bia dir na tule tar ira sakana rakaia wara karkarat bing diet.

9 Ma no Nat na Sipsip ga papike se no liman na bulbulut. Io, iau ga nanaas ma iau ga nes ira tanua diet ira matanaiabar ing diet ga hiruo wara gaiena ira nianga ta God ma wara gaiena ira udiet hinhinawas tano tutun. Ma diet ga kis taar menapu tano suuh na tun hartabar tupas God. 10 Diet ga kakonga ma ra tamat na inga diet bia, "Dadas na Watong, augu no Halhaliana ma u tutun. Hunanges um nu kure ira matanaiabar tano ula hanuo ma nu hapidanau diet uta ing diet ga ubu bing mehet?" 11 Di ga tabar diet tikatikai ma ra ponponiana sigasigam ma di ga tange ta diet bia diet na sangeh ta baak kanong God i te puo tar bia ari baak ta ira hinsaka diet ma ira haut diet, diet na hiruo mah. Ma diet na sangeh tuk taar bia kaike bakut diet na hiruo.

12 Ma iau ga nes no Nat na Sipsip ga papike se no liman ma tikai na bulbulut. Io, tiga tamat na kunakunar ga hanuat ma no matana kasakes ga muruh hoira marut na maal bungbung. Ma no teka bakut ga daraan hoira de. 13 Ma ira tiding diet ga puko ukai napu ra pise hoira masiana papus i la rusrus ing bia a baiangin i lihar diet. 14 Ma no mawe ga panim laah hoira pakpakat di la puli. Ma ira uladih bakut ma ira mugurlamin di ga hakari diet talur ira udiet kinkinis. 15 Ma ira tamat na lualua, ira ut na

---

[a] **6.6** No matana ira bali i napu ta ira wit.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gil harkurai, ira umri, ira watong, ira ut na baso, ira tultulai, ma ing diet pai tultulai, diet ga mun ta ira matana haat ma menapu ta ira haat aram ta ira uladih. 16 Diet ga tatau ira uladih ma ira haat, "Muat na puko bus mehet ma muat na suhe mehet ra matmataan ta nong i la kis taar tano tamat na kinkinis na harkurai ma sukun no ngalngaluan tano Nat na Sipsip. 17 Mehet sip huo kanong no nudir tamat na bung na ngalngaluan i te hanuat um. Ma taie tiga nong na haruat tun at wara tuntunur dadas tana!"

No angelo i bul no hakilang gar ta God ta ira 144,000 wara hamines bia a uno tus diet.

7 1 Ma namur ta kaike ra linge, iau ga nanaas ma aihat na angelo dal ga tur taar ta ira ihat na mansuk tano ula hanuo. Dal ga palim kawase tar ira ihat na matana dadaip waing pataie ta dadaip pa na hus no ula hanuo bia no tes ma ira ina daha. 2 Iau ga nanaas ma tiga angelo ga hanhuat merau ra kasakes i la hanhanuat mekaia. Ma ga kap hawaat tiga hakilang tano lilona God. Ga tatau ma ra tamat na ingana tupas ira ihat na angelo ing God ga tar ra dadas ta dal wara halhaliare no ula hanuo ma no tes mah. 3 No angelo ga tange, "Waak mutal haliare no ula hanuo ma no tes ma ira ina daha, tuk taar bia mehet na luana bul ra hakilang gar tano udahat God ta ira punare diet ira uno tultulai." 4 Ma di ga hinawase iau tano winawas uta diet ira matanaiabar ing di ga bul no hakilang gar ta God ta ira punare diet bia 144,000. Ma diet mekaia nalamin ta ira sangahul ma iruo na huntunaan ta Israel. 5-8 Di ga bul no hakilang ta ira sangahul ma iruo na arip na matanaiabar tigatiga huntunaan: Iuda, Ruben, Gat, Aser, Napitali, Manase, Simion, Lewi, Isakar, Sebulon, Iosep, ma ne Beniamin.

Ira angelo ma diet ing diet te hiruo tano tamat na hinangul, diet manga pirlat God ma no Nat na Sipsip.

9 Namur ta iakan iau ga nanaas, ma tiga tamat na matanaiabar! Taie ta tiga nong pai gaar petlaar wara waswas diet bakut. Diet mekaia ta ira matahu mangana palatamainari, ma matahu hanuo ma matahu hunhuntunaan ma matahu nianga. Ma diet ga tur taar menalua tano tamat na kinkinis na harkurai ta God ma kaia ra matmataan tano Nat na Sipsip. Ma diet ga sigam tar ra ponponiana sigasige ma diet ga palim tar ra pakana baibai. 10 Ma diet ga kakongane ma ra tamat na inga diet hoken: "A harhalon i la hanhanuat mekaia ho no udahat God nong i la kis taar tano uno tamat na kinkinis na harkurai, ma mekaia mah ho no Nat na Sipsip!" 11 Io, ira angelo bakut diet ga tur luhutane tar no tamat na kinkinis na harkurai ma ira nongtamat ma ira ihat na lilona linge mah. Ma diet ira angelo diet ga puko napu, diet gaam tutudung menalua tano

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tamat na kinkinis na harkurai ma diet gom lotu tupas God, diet gaam tange hoken:

12 "Mehet haut ta ira numuat nianga!
Da pirhakasing no udahat God!
A minamar i kis tana ma a ut na mintot ie!
Da tanga tahut tana ma da ru ie!
Ira dadas ma ira baso auno no udahat God hathatika!
Amen!"

13 Io, tiga nong ta ira nongtamat ga tiri iau, "Sige kaiken ra matanaiabar diet sigam tar ra ponponiana sigasige? Ma diet hanhuat meh?"

14 Iau ga balui, "Nugu watong, iau pai nunure. Augu, u nunure tar."

Io, ga tange tagu, "Kaiken ra matanaiabar ing diet hanuat mekaia nalamin tano tamat na hinangul. Ma diet gate gis haponpon ira udiet sigasige ma ra dena no Nat na Sipsip. 15 Diet ga gil hokaike kaik diet gi tur menalua tano tamat na kinkinis na harkurai ta God ma diet la tartaram tana ra bung ma ra kasakes mah narako tano uno hala na lotu. Ma nong i la kis taar tano tamat na kinkinis na harkurai na kis tika ma diet ma na nes bat diet. 16-17 Diet pa na taburungan ma diet pa na maruk balin. No matana kasakes bia ta mangana mamahien mah pa na rang um diet kanong no Nat na Sipsip nong i la kis taar nalamin tano tamat na kinkinis na harkurai na balaure diet ma na lamus diet ukaia ta ira puat ing i la tartar ra nilon. Ma God na ros ise ira luur na mata diet."

No Nat na Sipsip i papike se no liman ma iruo na bulbulut.

8 1 Ma bia no Nat na Sipsip ga papike se no liman ma iruo na bulbulut pa di ga hadade ra kaungana ta tiga linge tiga subana pakana bung. 2 Io, iau ga nes um ira liman ma iruo na angelo ing diet la tur taar ra matmataan ta God. Ma di ga tar ra liman ma iruo na tahur ta diet.

3 Ma tiga mes na angelo ga hanuat. Ga palim tiga linge na gol di la tuntun ira kaabus i sangin kala mismisien. Io, ga hanuat gaam tur harue no suuh na tun hartabar nong di ga gil ie ma ra gol. Ma di ga tar ra haleng ta kaike ra mangana kaabus tana bia na dolowane pakur ma ira sinasaring ta ira matanaiabar gar ta God aram naliu tano suuh na tun hartabar nong i tur taar menalua tano tamat na kinkinis na harkurai. 4 Ma ira mis ta ira kaabus tika ma ira sinasaring udiet ira matanaiabar gar ta God ga hanut mekaia ra limana no angelo uram ra matmataan ta God. 5 Ma no angelo ga kap leh ira lakit mekaia ra suuh na tun hartabar gaam hahungi no linge di la tuntun ira kaabus i sangin kala mismisien tana. Ma ga se tar tano ula hanuo, gom parparara ma ga hilhile ma ga kunakunar.

Ira angelo diet puh ira liman ma iruo na tahur.

6 Io, ira liman ma iruo na angelo dal ga taguro wara pupuh ira liman ma iruo na tahur.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 No luena angelo ga puh no uno tahur. Io, a iaah ma ra tuo na ais tika
ma ra de ga bureng suur taar tano ula hanuo. Io, tiga palpal tano ula
hanuo ga lulungo, ma airuo, taie. Ma huo mah ta ira ina daha tano ula
hanuo. Tiga subaan ga iaan ma airuo, pataie. Ma ira bilai na huro bakut
ga iaan mah.
8 Ma no airuo na angelo ga puh no uno tahur. Ma tiga linge nong
hoira tamat na uladih ga lulungo taar ma di ga tapikanei uras tano tes.
Ma tiga subaan tano tes ga kikios hoira de. Ma airuo subaan, taie. 9 Ma
tiga palpal ta ira lilona linge na tes ga maat. Ma airuo palpal, taie. Ma
tiga subaan ta ira waga ma ira mangana mon mah ga sakena. Ma airuo,
pataie.
10 Ma no aitul na angelo ga puh no uno tahur. Ma tiga tamat na tiding
nong i lulungo taar hoira pok daka ga puko laah meram ra mawe taar
tiga subaan ta ira taah ma ira puat. Ma pa ga haan taar ta ira iruo
subaan. 11 Ma no hinsana no tiding bia, Malmalena. Ma tiga subaan ta ira
taah ga mela, ma airuo subaan, taie. Ma a haleng na matanaiabar diet ga
maat kanong diet ga mame kaike ra malmalena taah.
12 Ma no aihat na angelo ga puh no uno tahur. Ma ga ngan hoing ira
mes na tahur. Tiga subaan tano matana kasakes ga sakena, ma huo mah
ta tiga subaan tano teka ma tiga palpal ta ira tiding. Io kaik, ira udiet
murarang ga gumagumo. Pataie ta murarang ta tiga pakana bung ra
kasakes, ma ra bung mah huo.
13 Io, iau ga nanaas ma iau ga hadade ra ingana tiga malaba ga
pupungo aram ra mauho. Ma ga kakonga ma ra tamat na ingana hoken:
“Maris, maris, maris ta diet bakut ing diet kis taar tano ula hanuo
kanong i manga hutet um bia ira aitul a mes na angelo dal na puh ira
udal tahur!”

9 1 Ma no liman na angelo ga puh no uno tahur. Ma iau ga nes tiga
tiding nong gate puko taar tano ula hanuo. Ma di ga tar ra dadas
tana wara papos no lulur nong pataie ta hauhawatine tana. 2 Io, ga
papos no matanangas tano lulur ma ra mis ga husuanga huat hoing ra
mis ta tiga tamat na iaah sakit. Ma ira mis meras tano lulur ga pulus no
murarang tano kasakes ma ga hakankado no mauho. 3 Ma ira kubawa
diet ga hansur tano mis taar tano ula hanuo. Ma di ga tar ra dadas ta
diet haruat ma ira dadas ta ira ikala. 4 Ma di ga tange tar ta diet bia
waak diet haliare tiga mangana huro ma ira ina daha. Ga tale diet wara
hanghagahe sen mon ira matanaiabar ing bia pataie ta hakilang ta God
ta ira punare diet. 5 Pa di ga haut leh ira kubawa bia diet na karat bing
ira tunotuno. Taie. Ga tale diet bia diet na manga hangungut hasakitne
mon ira matanaiabar ta ira liman na teka. Ma ing bia diet ga hangungut
ira matanaiabar, iakano ngunngutaan i haruat ma ira ngunngutaan
ta ira harding na ikala. 6 Ma ta ira balana kaike ira liman na teka, ira

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matanaiabar diet na sisilih ta ngaas bia diet na maat ma sen diet pa na nes leh ie. Diet na sip bia diet na maat iesen no minaat na pas diet.

7 Ira kubawa diet ga nanaas hoira hos i taguro wara hinaan laka tiga hinarubu. Ta ira ulu diet a mangana linge hoira balaparik na gol. Ma ira matmataan ta diet hoira matmataan ta ira tunotuno. 8 Ira pakana hi diet i taltalona suur hoira hina hahin. Ma ira ngise diet hoira ngisena laion. 9 Ma ira bangbango diet ga pupulus taar ma ra pala riam hoira bahbahit. Ma no ingana ira baba diet ga kakel hoira haleng na hos diet la salsal hagasiane ira karis wara hinarubu. 10 Ma a mon kuru diet ma ra harding ine hoira harding na ikala. Ma ira dadas wara hangungut ira matanaiabar ta ira liman na teka i kis narako ta ira kuru diet. 11 Audiet tiga tamat na lualua nong i kure diet. Aie no angelo mekaia ra lulur. Ma no hinsana tano nianga gar na Israel bia Abadon, ma tano nudahat nianga, no Ut na Halhaliarai.

12 No luena hinangul nong di ga tanga “Maris” utana te pataam. Iesen airuo na hinangul baak kana na hanuat.

13 Ma no liman ma tikai na angelo ga puh no uno tahur. Ma iau ga hadade a ingana tiga nong i hanuat me nalamin ta ira ihat na ngusuno tano suuh na tun hartabar nong i la kis taar ra matmataan ta God. 14 Ma no ingana ga tange tano liman ma tikai na angelo bia, “Nu palas ira ihat na angelo ing di ga kubus kawase dal kaia tano tamat na taah Iuperetis.” 15 Ma kaike ra ihat na angelo di gate tagure tar dal wara uta iakan ra pakana bung at, ma iakan at ra bung ma iakan at ra teka ma iakan at ra tinahon. Io, no angelo ga palas ise dal wara bubu bing tiga palpal ta ira itul a subaan ta ira matanaiabar tano ula hanuo. 16 Ma iau ga hadade no winawas uta ira umri ing diet ga hanahaan ma ira hos, bia airuo maar na milion diet.

17 Ira hos ma ing diet ga kisi tar diet, iau ga nes diet tano nugu ninanaas, ma diet ga tatalen hoken: ira bahbahit uta ira bangbango diet ga nanaas hoira iaah ma no mawe, ma hoira ulu diet ira laion. Ma a mon iaah, a mis, ma solam ga hansur ta ira ha diet. 18 Ma tiga palpal ta ira itul a subaan ta ira matanaiabar tano ula hanuo diet ga hiruo na minaat ta kaike ira itul a hinangul. Diet ga maat tano iaah, no mis, ma tano solam ing ga hansur ta ira ha diet ira hos. 19 Ma ira dadas ta ira hos iakana ta ira ha diet ma ta ira kuru diet kanong ira kuru diet i haruat ma ira sui. A mon ulu diet ing diet la hangungut ira matanaiabar me.

20 Ma diet ing diet pai hiruo ta kaike ra itul a hinangul, diet pa ga lilik pukus talur ira udiet palimpuo. Diet pa ga sangeh wara lalotu tupas ira sakana tanuo ma ira palimpuo di ga gil ma ra gol, siliwa, baras, haat, bia daha. Kaike ra palimpuo diet pai tale wara ninaas bia hinadoda bia hinahaan, iesen ira matanaiabar diet pa ga sangeh wara lalotu tupas diet. 21 Ma diet pa ga lilik pukus mah ta ira udiet magingin wara ubu bing

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bia tunotuno, ma ira udiet hargilala, ma ira udiet sakana magingin na ninahon tika ma ra hahin, ma ira udiet kikinau.

Tiga angelo i tar no nat na pakpakat ta Jon bia na ien ie.

10 1 Io, ma iau ga nes um tiga mes na dadas na angelo i hanansur meram ra mawe. Ga sigam tar tiga bahuto ma tiga tukularam ga kis aram naliu tano uluno. No matmataan tana ga haruat ma ra kasakes ma ira iruo kakine ga ngan hoing ra lamlamut na iaah. 2 Ga palim tiga nat na pakpakat nong i kis tamapapos. Ga paas no tes ma no kata na kakine ma ga papaas namanse ma no kesa na kakine. 3 Ma ga kakonga naliu ma ra tamat na ingana haruat ma no but na kinakel na laion. Ma ing bia gate kakonga huo, ira liman ma iruo na parparara diet ga ianga. 4 Ma ing bia ira liman ma iruo na parparara diet gate ianga iau ga wara pakpakat. Iesen bia a ingana tiga nong meram ra mawe ga tange hadadas bia, “Pulus bat ira nianga ta ira liman ma iruo na parparara! Waak u pakpakat!”

5 Ma no angelo nong iau ga nes ie i tur taar tano tes ma namanse ga tatik haut tar no kata na limana uram ra mawe. 6 Ma ga sasalim ma no hinsane God nong i lon hathatika ma nong ga hakisi no mawe ma no pise ma no tes ma ira kaba linge narako ta dal. Ma no angelo ga tange, “God pa na halawaasne ira pakana bung bia na gil haruatne tano uno lilik. 7 Ma ing bia no liman ma iruo na angelo na puh no uno tahur, io, God na gil haruatne ta ira uno harpingit i susuhai taar, hoing ga hinawase ira uno tultulai na tangesot ine.”

8 Ma no ingana nong gate haianga iau meram ra mawe ga tange habaling ukai ho iau bia, “Nu haan, ma nu kap no pakpakat nong i tamapapos taar tano limana no angelo nong i tur taar tano tes ma namanse.”

9 Io, iau ga haan taar ukaia tano angelo, iau gom saring ie bia na tar no nat na pakpakat tagu. Ma ga tange tagu hoken: “Nu kap leh ie ma nu ien ie. No tingem na kahonhon iesen bia na namnamien tano haam haruat ma ra tiri na imara.”

10 Io, iau ga kap no nat na pakpakat mekaia hono limana no angelo ma iau ga ien ie. Ga namnamien haruat ma ra tiri na imara tano hagu. Iesen bia iau gate kanam ie, no tingegu ga kahonhon. 11 Ma di ga tange tagu bia, “Nu ianga na tangesot baling at uta ira haleng na kaba matanaiabar ma ta ira hunhuntunaan. Ma nu ianga na tangesot mah uta ira matanaiabar ta ira kaba matahu nianga ma uta ira tamat na lualua.”

Ira iruo ut na harpir dir hanuat ma ra dadas meram naliu wara iangianga na tangesot ma wara halhaliarai.

11 1 Io, ma di ga tar tiga pakana pareng tagu hoing tiga linge wara hapupuo, io, ma no Watong ga tange tagu bia, “Nu haan ma nu

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hapupuo no tamat na hala na lotu ta God ma no suuh na tun hartabar.
Ma nu was mah diet ing diet lotu kaia. 2 Iesen waak u hapupuo no hera
me nataman tano tamat na hala na lotu kanong di gate bale tar ie ta ira
tabuna nurnuruan ma diet na papasuane no halhaliana pise na hala ra ihat
sangahul ma iruo na teka. 3 Ma iau ni tule ira nugu iruo ut na harpir. Ma
dir na sigam ira sigasige na tapunuk ma dir na ianga na tangesot ra 1,260
na bung." 4 Ma dir kaike ra iruo, airuo ina olip ma airuo kinkinis na lulungo
dir. Ma dir la tur taar ra matmataan ta God, no Watong tano ula hanuo.
5 Ma ing bia sige tikai na walar wara hagahe dir, io, a iaah na hanuat ta ira
ha dir ma na haliare kaike ing diet wara hanghagahe dir. Io kaik, ing bia
tikai i sip bia na hagahe dir, na hiruo at huo. 6 Ma kaike ira iruo dir hatur
kawase ra dadas wara banbanus bat no mawe bia pa na bata ta ira pakana
bung dir iangianga na tangesot. Ma dir hatur kawase mah ra dadas wara
pukpukusane ira taah naga ngan hoira de ma wara laulawat no ula hanuo ta
ira kaba mangana hinangul haruat ma ira udir sinisip.

7 Ma bia dir te hapataam ira udir hinhinawas no rakaia na hanut meras
ra lulur ma na harubu ma dir. No ana baso na lake dir ma na ubu bing
dir. 8 Ma ira minati dir na noh taar ra tingana ngaas tano tamat na pise
na hala ing di ga lau hataba no udir Watong tano ula kabai kaia. Ma ing
bia di tange ra nianga harharuat uta iakano pise na hala, di kilam ie bia
Sodom bia Isip. 9 Ma ira matanaiabar mekaia ta ira matahu hanuo ma
matahu hunhuntunaan, ma ira matahu nianga ma matahu palatamainari,
diet na ngokngok ta ira minati dir ra itul a bung ma sibana. Ma diet pa
na kanan wara busbus dir. 10 Ma ira matanaiabar tano ula hanuo diet
na guama uta ira udir minaat. Diet na manga laro ma diet na hartabar
hargilaas kanong kaike ra iruo tangesot dir ga manga hangungut diet.

11 Ma tano nugu ninanaas iau ga nes bia manamur ta ira itul a bung ma
sibana, a dadaip na nilon meram ho God ga laka ta dir. Ma dir ga taman tut
baling ma diet ing diet ga nes dir diet ga manga ramramin. 12 Io, ira iruo
tangesot dir ga hadade a tamat na ingana tiga nong meram ra mawe. Ma ga
tange ta dir bia, "Mur hanut ukai!" Io, dir ga haan uram ra mawe narakoman
tiga bahuto ma diet ing diet ga malentakuane dir, diet ga ngokngok ta dir.
13 Ma kaik at mon tiga tamat na kunakunar ga hagahe tiga subaan ta ira
sangahul tano pise na hala. Ma a liman ma iruo na arip na matanaiabar diet
ga hiruo na minaat tano kunakunar. Ma ira mes diet ga manga ramramin
sakasaka, diet gaam pirlat no God nong i la kiskis aram ra mawe.

14 Io, no airuo na hinangul nong di ga tanga "Maris" utana te pataam.
Iesen no aitul a hinangul, dahin um ma na hanuat.

No angelo i puh no liman ma iruo na tahur.

15 Io, ma no liman ma iruo na angelo ga puh no uno tahur. Ma aram
ra mawe ira tamat na inganari diet ga kakonga hoken: "Kaiken um no

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Watong tika ma no uno Mesaia i te hatahun no uno harbalaurai ma no
uno harkurai tano ula hanuo. Ma na harkurai hathatika!" 16 Ma ira iruo
sangahul ma ihat na nongtamat ing diet la kis taar ta ira udiet tamat
na kinkinis ra matmataan ta God, diet ga puko taar napu ma diet ga
tutudung ma diet ga lotu tupas God. 17 Ma diet ga tange,

"No numehet Dadas na Watong God, nong u ga lon nalua ma kaiken
mah,
mehet tanga tahut taam kanong u te tur leh wara harbalaurai ma
wara harkurai ma no num tamat na dadas.
18 Ira tabuna nurnuruan ta ira hunhuntunaan bakut tano ula hanuo,
diet ga bala ngalngaluan,
iesen no pakana bung tano num ngalngaluan i te hanuat um.
No pakana bung bia nu kure ira minaat i te hanuat.
No pakana bung i te hanuat mah um bia nu tar ra bilai na harkul ta
ira num tultulai ira tangesot,
ma ta ira num gamgamatien matanaiabar tus, diet ing diet urur tano
hinsaam,
diet ira watong ma diet ira maris.
Iesen no pakana bung i te hanuat wara halhaliare diet ing diet la
halhaliare no ula hanuo."

19 Io, ma di ga papos no tamat na hala na lotu ta God aram ra mawe.
Ma narako tano uno hala na lotu tamat, no linge na bulbul no kunubus ta
God ga kis puasa. Ga hilhile ma ga manga parparara. Ga kunakunar ma
ira but na tuo na ais ga puko.

No tamat na sui i wara hinelar tano hahin ma no uno nat na bulu.

12 1 Io, ma tiga tamat na hakilang ga harapuasa aram ra mawe, ma
i hoken: tiga hahin ga sigam tar no matana kasakes ma no teka
menapu ta ira iruo kakena. Ma tiga balaparik na lualua, a sangahul ma
iruo na tiding tana, ga kis taar tano uluno. 2 Ga tianan taar ma ga hutet
bia na kakaha. Ma a bulu ga papaas ie kaik gaam manga kup ma ra
ngunungut.

3 Io, tiga mes na hakilang ga harapuasa aram ra mawe, ma i hoken:
kaia tiga tamat na dardarana sui. Ma a liman ma iruo na uluno ma a
sangahul na lakona. Ma a liman ma iruo na balaparik na lualua ta ira
uluno. 4 No kuruno ga kurahe hasur tiga subaan ta ira itul a subaan ta ira
tiding meram ra mawe ukai napu tano ula hanuo. Ma no tamat na sui ga
noh taar menalua tano hahin i wara kinakaha bia na ien no natine ing
at mon na kaha sei. 5 Io, no hahin ga kaha tiga bulu na tunaan nong na
balaure ma na kure hadadas ira hunhuntunaan tano ula hanuo bakut. Ma
di ga ras leh no nat na bulu uram ho God tano uno tamat na kinkinis na
harkurai. 6 Ma no hahin ga hilau ukaia tano hanuo bia, tano katon God

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gate tagurei utana. Ma ga haan ukaia waing God na balaurei ra 1,260 na bung.

7 Ma tiga rom ga hanuat aram ra mawe. Maikel ma ira uno angelo diet
ga harubu ma no tamat na sui ma ira uno angelo. 8 Ma sen no tamat na
sui pa ga dadas haruat, kaik taie ta mauho utana ma ira uno angelo aram
ra mawe. 9 Ma di ga se hasur no tamat na sui. Ma aie at mon iakano sui
menalua sakit. Di kilam ie bia no Ut na Hartutung, bia Sataan, nong i la
lamlamus harango no ula hanuo bakut. Io, di ga se hasur ie ukai tano ula
hanuo, tika ma ira uno angelo.

10 Ma iau ga hadade ra tamat na ingana tiga nong aram ra mawe i tange bia,
"No ut na hartutung nong i la tungtung ira hinsaka dahat ta Krais ra
matmataan ta God ira pakana bung bakut,
di te se hasur um ie meram ra mawe.
Io kaik, kaiken um i palai bia no harhalon ta God i te hanuat.
Kaiken um i te haminas no uno dadas bia a Tamat na Lualua ie.
Kaiken um no uno Mesaia i te haminas no uno kinkinis na harkurai.
11 Ira hinsaka dahat diet ga bul hasur no dadas tano ut na hartutung ma ra
dena no Nat na Sipsip ma ta ira tutun diet ga hinhinawas ine.
Diet pa ga manga lilik uta ira udiet nilon. Taie. Diet ga kanan bia
diet na maat.
12 Io kaik, i tahut bia muat bakut ing muat kis aram ra mawe, muat na
guama!
Iesen bia na sakena ta diet tano ula hanuo ma no tes, kanong no ut
na hartutung i te hansur tupas muat!
I manga ngalngaluan taar kanong i nunure bia ira uno pakana bung
i kumkumine."

13 Io, ma ing bia no tamat na sui ga nes bia di gate se hasur ie ukai napu
tano ula hanuo, ga tur leh wara paspasak no hahin nong gate kaha tar no
bulu. 14 Ma di ga tar ra iruo babana malaba tano hahin waing na pupungo
ma dir ukaia tano hanuo bia, ta iakano katon God gate tagurei utana. Ma ga
nanaas bia God na nes bat ie ta ira itul ma subana tinahon. Ma no tamat na
sui pa na tale bia na hagahei kaia. 15 Io, no tamat na sui ga maruane ra tamat
na taah bia na salirane se no hahin. 16 Iesen no pise ga harahut no hahin. No
pise ga tamapapos wara kankanam no tamat na taah mekaia no hana no
tamat na sui. 17 Io, no tamat na sui ga manga ngalngaluan taar tano hahin
ma ga haan laah wara hinarubu ma ira uno mes na natine. Diet ing diet la
tartaram ira harkurai ta God. Ma diet la murmur no tutun Jisas ga hapuasne.
18 Ma no tamat na sui um ga tur taar ra wasasar.

Ira iruo rakaia dir hanuat.

13 1 Io, ma iau ga nes tiga rakaia ga hanhanuat meras na tes. A
sangahul na lakona ma a liman ma iruo na uluno. Ma a sangahul

na balaparik na lualua ta ira lakona. Ma di ga pakat ra hinsang wara tangtange hagahe God ta ira uluno. 2 Ma no rakaia nong iau ga nes ie ga tatalen hoing tiga toktok na mangana laion. Ma ira kakena hoira kakana bear. Ma no hana hoira hana laion. Ma no tamat na sui ga tar no uno baso ma no uno tamat na kinkinis na harkurai ta iakano rakaia. 3 Ma iau ga nes tikai ta ira uluno ma ga nanaas bia di gate katoi ma gate maat. Iesen no unien nong tiga uluno ga maat mei, gate maah. Io kaik, no kidilona hanuo diet ga karup mur no rakaia. 4 Ma diet ga lotu tupas no tamat na sui kanong gate tar ra kinkinis na harkurai taar tano rakaia. Ma diet ga lotu tupas mah no rakaia, diet gaam tange bia, "Taie ta nong dir pai haruat ma no rakaia! Ma pai tale ta nong bia na harubu mei!"

5 Io, God ga bale tar tano rakaia bia na ianga na butbut ma bia na tange hagahei. Ma ga bale tar mah ie bia na harkurai ra ihat na sangahul ma iruo na teka. 6 Ma no rakaia ga tur leh wara tangtange hagahe God ma no hinsana mah. Ma ga tange hagahe mah no subaan God i la kis taar kaia ma diet bakut mah ing diet la kis taar aram ra mawe. 7 Ma God ga bale tar tana bia na harubu ma ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God ma bia na bul hasur diet. Ma ga bale tar mah ie bia na harkurai ta ira hunhuntunaan ma ira hanuo tano ula hanuo, ira matahu nianga, ma ira matahu mangana palatamainari. 8 Ma hutet bia ira matanaiabar bakut tano ula hanuo diet na lotu tupas no rakaia. Iesen diet ing di gate pakat ira hinsa diet menalua tano hakhakisi tano ula hanuo, diet pa na lotu tupas ie. Ma tano pakpakat na nilon tano Nat na Sipsip nong di ga ubu bing ie, io, ta iakano pakpakat di ga pakat ira hinsa diet kaia. 9 Sige tikai i haruat wara hadade kilam iakan, na taram ie. 10 Ma ing bia God i te tibe tar bia da bul tiga nong tano hala na harpidanau, io, i tutun sakit bia na haan ukaia. Ma sige tikai ing God i te haut bia da kato bing ie, io, i tutun sakit bia da gil at huo. Io kaik, i palai bia na tahut bia ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God diet na tur dadas ta ira hinelar ma diet na nurnur.

11 Ma namur iau ga nes tiga mes na rakaia ga hanhanuat mekatiga ra pise. I ga mon airuo lakona hoira nat na sipsip ma sen bia ga iangianga hoing tiga sui. 12 Ma ga papalim ma no tamat na dadas tano luena rakaia, kaia ra matmataan tana. Ma ga hapar ira matanaiabar tano ula hanuo bia diet na lotu tupas no luena rakaia nong ga langalanga sukun no unien ga maat mei. 13 Ma git gilgil ira tamat na hakilang na kinarup. Ma tiga hakilang ga gil, bia ra iaah na hansur meram ra mawe ukai ra pise ra matmataan na haruat. 14 Ma God ga bale tar tana bia na gilgil kaike ra hakilang na kinarup kaia ra matmataan tano luena rakaia. Io kaik, no airuo na rakaia ga petlaar wara hamhabato lamus ira matanaiabar tano ula hanuo. Io, ga lamus habato diet hoken: ga tange bia diet na gil tiga palimpuo tano rakaia nong di ga kato bing ie ma gom lon baling. 15 Ma

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

God ga bale tar mah no airuo na rakaia bia na tar ra dadaip na nilon
tano palimpuo tano luena rakaia waing no palimpuo naga ianga ma
naga hartula bia da bu bing diet bakut ing diet pai lotu tupas ie. 16 Ma ga
hartula mah bia da bul tiga hakilang ta ira kata na lima diet bia ira punare
diet ira matanaiabar bakut. Ma di ga gil huo ta ira tamat ma ira tunotuno
bia, ira watong ma ira maris, ira tultulai ma diet ing diet pai tultulai. 17 Ma
ga kure bia tiga nong pa na petlaar wara kunukul ma wara susuhur ing
bia pataie ta hakilang tana. Ma a mangana hakilang hoken, bia da bul no
hinsana bia no winawas utano hinsana. 18 Io kaik, i tahut bia dahat na lilik
timaan uta iakan. Sige tikai a ut na mintot ie, na tale bia na silihe tupas no
kukuraina tano winawas tano rakaia, kanong no winawas i haruat ma no
winawas gar na tunotuno. Ma no uno winawas aie hoken: 666.

144,000 na matanaiabar tano Nat na Sipsip.

14 1 Io, ma iau ga nanaas, ma iau ga nes no Nat na Sipsip ga tur taar
tano uladih Saion. Ma 144,000 na matanaiabar diet ga tur tika
taar mei. Ma di gate pakat tar no hinsana ma no hinsana no ana Sus ta
ira punare diet. 2 Ma iau ga hadade a ingana tiga nong meram re mawe
ma ga kakel hoing ra maririsuan na kinakel mekaia ho diet ing diet la
tingting ira bilai na mangana ngaap. Ma ga kakel hoing ira sirsiroka ta
ira taah ma ira parparara. 3 Ma diet ga inge tiga sigar ninge menalua tano
tamat na kinkinis na harkurai ma menalua mah ta ira ihat na lilona linge
ma ira nongtamat. Ma pa ga tale ta tiga nong bia na dikil iakano ninge.
Taie. Diet sen at mon kaike ra 144,000 ing God gate kul halangalanga
leh diet tano ula hanuo. 4 Ma diet kaike ing diet pa ga noh tika baak ma
ira hahin, kaik diet pa gom habilinge ira udiet nilon. Diet kaike ing diet
murmur no Nat na Sipsip ta ira katon i la hanahaan ukaia. God i te kul
halangalanga leh diet me nalamin ta ira matanaiabar. Ma diet ira luena
hartabar tupas God ma no Nat na Sipsip. 5 Diet pai nunure ra harabota.
Pai tale bia tikai na kilam tar tiga sakena ta diet.

Ira itul a angelo diet harpir.

6 Io, ma iau ga nes tiga mes na angelo ma ga pupungo aram naliu
ra mauho. Ma ga hatur kawase no tahut na hinhinawas nong pa nale
pataam wara hinhinawase ira matanaiabar tano ula hanuo, diet ira
matahu palatamainari, ira mangana hunhuntunaan, ira matahu nianga,
ma ira matahu hanuo. 7 Ma no angelo ga kakongane naliu hoken: “Muat
na urur ta God ma muat na pirlat ie kanong no pakana bung tano uno
harkurai i te hanuat um. Muat na lotu tupas ie nong ga hakisi no mawe
ma no pise, no tes ma ira puat na taah.”

8 Io, ma no airuo na angelo ga mur no luena gaam tange, “Di te manga
haliare Babilon no tamat. Aie at nong ga hapar ira hunhuntunaan bakut

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bia diet na mame ira uno dadas na taah ing na gil ira tunotuno bia diet na pakile ira magingin na hilawa."

9-10 Io, ma no aitul na angelo ga mur dir gaam kakongane naliu bia, "Ing bia tikai na lotu tupas no rakaia ma no uno palimpuo, ma bia na kap no hakilang tano punarena bia no limana, io, aie mah na mame no dadas na taah na ngalngaluan gar ta God. Ma God pai dolowane pakur no uno dadas na taah na ngalngaluan ma ra taah. Taie. No uno dadas na taah i manga dadas taar at. Ma no tunotuno nong no ngalngaluan gar ta God na haan tupas ie, na kilingane ra tamat na ngunungut tano iaah ma ra solam kaia ra matmataan tano Nat na Sipsip tika ma ira halhaliana angelo.
11 Ma no mis tano iaah nong i hangungut diet i la tumtubuala hathatika. Ma diet ing diet ga lotu tupas no rakaia ma no uno palimpuo, ma diet ing diet ga kap no hakilang tano hinsana, taie tun at audiet ta da sinangeh."
12 Io kaik, tiga linge i palai uta ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God, diet at ing diet la murmur ira uno harkurai ma diet la nurnur ta Jisas, ma i hoken: na tahut bia diet na tur dadas ta ira hinelar.

13 Io, ma iau ga hadade a ingana tiga nong meram ra mawe i tange, "Nu pakat hoken: 'Tur leh ie kaiken, ma hatika, diet daan ing diet maat wara gaiena no Watong!' " Ma no Halhaliana Tanuo ga tange, "Masa! A tutun bia diet na sangeh ta ira udiet dadas na pinapalim kanong ira udiet tintalen na haan tika ma diet."

No pakana bung na minatuko tano ula hanuo i te hanuat um.

14 Io, ma iau ga nanaas ma tiga ponponiana bahuto. Ma nong ga kis taar tana ga ngan hoing Nong a Tunotunoi. Ma tiga balaparik na lualua di ga gil ie ma ra gol tano uluno. Ma ga palim tar tiga niani na wise.
15 Ma tiga mes na angelo ga hanuat meram narako tano tamat na hala na lotu. Ma ga kakongane naliu taar ta nong ga kis taar tano bahuto hoken: "No pakana bung wara katkato leh ira matukena i te hanuat um kanong no ula hanuo i te matuko. Io kaik, nu kato leh ira matukena ma no num wise." 16 Io, nong ga kis taar tano bahuto ga kakato suur tano ula hanuo ma no uno wise, gom kap leh ira matukena mekaia.

17 Io, ma tiga mes na angelo mah ga hanuat me narako tano tamat na hala na lotu aram ra mawe. Ma aie mah ga palim tiga niani na wise. 18 Ma tiga mes na angelo balik nong i la balaure tar no iaah, ga hanuat mekaia tano suuh na tun hartabar. Ma ga kakongane naliu taar ta nong ga palim tar no niani na wise, gaam tange hoken: "Nu palim no num wise ma nu kut leh ira hunena tano hilhilorine no ula hanuo kanong ira hunena i te madar." 19 Io kaik, no angelo ga kakato suur tano ula hanuo ma no uno wise, gaam kut leh ira hunena tano hilhilorine. Ma ga se halaka diet taar tano katon bia God na papasuane diet ma no uno ngalngaluan. 20 Ma God ga papasuane ira hunena no ula hanuo kaia nataman tano tamat na pise na hala. Ma no de ga saal laah mekaia ho God ga

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

papasuane ira hunena kaia. Ga hung hut haruat ma ira ha diet ira hos. Ma ga saal hakakari aitul a maar na kilomita.

Ira liman ma iruo na angelo diet hatur kawase ira liman ma iruo na hinangul.

15 1 Io, ma iau ga nes tiga mes na hakilang aram ra mawe ma ga manga tamat sakit. A liman ma iruo na angelo ma diet ga hatur kawase ra liman ma iruo na hinangul. Ma kaike ira haphapataam ine kanong narako ta diet no ngalngaluan ta God na pataam. 2 Ma iau ga nes no tes ma ga nanaas hoing bia di ga gil ie ma ra galas. Ma ga nanaas mah bia a mon iaah tana. Ma iau ga nes mah no matanaiabar diet ga tur taar hutaten no tes. Ma diet ing diet gate paas hasur no rakaia ma no uno palimpuo ma no winawas tano hinsana. Ma diet ga palim tar ira bilai na mangana ngaap mekaia ho God. 3 Ma diet ga inge tiga ninge. Aie gar tano Nat na Sipsip ma tane Moses no tultulai gar ta God. Ma i hoken:

God, no Watong, no Dadasine,
ira num pinapalim i manga tamat sakit.
Ma augu no Tamat na Lualua ta ira hunhuntunaan tano ula hanuo,
ma ira num magingin i takodas ma i haruat ma ira linge u te bul bia a tutun.
4 No Watong, i tutun sakit bia ira matanaiabar bakut diet na ru ugu
ma diet na hatamat no hinsaam,
kanong augu sen mon u halhaal.
Io, ira hunhuntunaan tano ula hanuo bakut diet na hanuat ma diet
na lotu tupas ugu,
kanong ira num takodasuana magingin i te hanuat puasa.

5 Ma namur ta kaike ra linge iau ga nanaas uram ra mawe, ma iau ga nes no tamat na hala na lotu. Ma aie no hala na lotu di ga gil ie ma ra maal ing ira bura na harkurai ta God i kis taar kaia. Ma ga tamapapos taar. 6 Ma ira liman ma iruo na angelo ing diet ga hatur kawase ira liman ma iruo na hinangul, diet ga hansur mekaia narako tano tamat na hala na lotu. Ira udiet sigasigam ga gamgamatien ma ga pilpilakas. Ma ira taltalin di ga gil ma ra gol, diet ga hataltalin tar ta ira bangbango diet. 7 Ma tikai ta ira ihat na lilona linge ga tar a liman ma iruo na gingop ta ira liman ma iruo na angelo. Ma ira gingop ga hung taar ma no ngalngaluan ta God nong i kis hathatikai ma pa nale pataam. 8 Ma no tamat na hala na lotu ga hung ma ra mis mekaia tano minarine God ma makaia tano uno dadas. Ma taie tikai pa ga tale bia na laka tano tamat na hala na lotu tuk taar bia ira liman ma iruo na angelo diet te hapataam ira udiet liman ma iruo na hinangul.

Ira angelo diet burange ira liman ma iruo na gingop na ngalngaluan gar ta God.

16 1 Io, ma iau ga hadade a tamat na ingana tikai meram ra tamat na hala na lotu ga tange ta ira liman ma iruo na angelo bia, “Muat

na haan, muat na burange bus no ula hanuo ma ira liman ma iruo na gingop na ngalngaluan ta God."

2 Io, ma no luena angelo ga haan gaam burange no uno gingop taar tano pise. Ma ira pala gaah na manuo ga banga huat ta ira matanaiabar ing no hakilang tano rakaia ga kis ta diet ma diet git lotu tupas no uno palimpuo.

3 Io, ma no airuo na angelo ga burange no uno gingop taar tano tes. Ma no tes ga pukusane hoing ra de na minaat. Ma ira lilona linge bakut tano tes diet ga maat.

4 Io, ma no aitul a angelo ga burange no uno gingop taar ta ira taah ma ira puat. Ma diet ga ngan hoira de. 5-6 Ma iau ga hadade no angelo nong ga kure ira taah ga tange,

"Augu no Halhaliana nong ga lon nalua ma u lon mah kaiken.
Ma ing u harkurai huo no num harkurai i takodas.
Kanong warah, diet ga bu bing ira num gamgamatien na matanaiabar tus ma ira num tangesot, ma ira de diet ga bureng.
Io kaik, u te tar ira de ta diet bia diet na mame.
Ma iakan ra harkurai i takodas harsakit, haruat ma ira linge diet ga gil."

7 Ma iau ga hadade a ingana tikai meram ra suuh na tun hartabar ga tange,

"Masa! God, no Watong, no Dadasine,
ira num harkurai i takodas ma i haruat ma ira linge u te bul bia a tutun."

8 Io, ma no aihat na angelo ga burange no uno gingop taar tano kasakes. Ma God ga bale tar no kasakes bia na rang ira tunotuno ma no uno tamat na mamahien. 9 Ma no but na mamahien ga manga rang diet ma diet ga tange hagahe no hinsa God nong ga kure kaiken ra hinangul taar ta diet. Ma diet pa ga lilik pukus bia diet na pirlat ie.

10 Io, ma no liman na angelo ga burange no uno gingop taar tano kinkinis na gil harkurai tano rakaia. Ma no kankado ga pulus ira subaan no rakaia ga kure tar. Ira matanaiabar diet ga karat ira karame diet ma no ngunungut. 11 Ma diet ga tange hagahe God kananam ra mawe kanong diet ga kilingane ra ngunungut ma diet ga ina manmanuo. Iesen diet pa ga lilik pukus ise ira udiet magingin.

12 Io, ma no liman ma tikai na angelo ga burange no uno gingop taar tano tamat na taah Iuperetis. Ma no taah ga mamasa wara tangtagure no ngaas uta diet ira tamat na lualua merau ra kasakes i la hanhanuat mekaia. 13 Io, ma iau ga nes aitul a sakana tanuo, dal ga nanaas taar hoira rokrok. Dal ga hansur tano hana no tamat na sui ma tano hana no rakaia ma tano hana no tangesot bisbis. 14 Ma kaike ra itul a sakana tanuo dal ga gilgil ira hakilang na kinarup. Ma dal ga haan tupas ira

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tamat na lualua tano ula hanuo bakut wara kapkap hulungan diet wara hinarubu tano tamat na bung ta God no Dadasine.

15 "Hadade baak! Iau ni hanuat hoing tiga ut na hisikoma! Na daan iakano nong i hangala taar ma i tagure tar ira uno sigasige hutet tana, bia kabi tabuna sulu ma na hirhir ra matmataan gar na haruat."

16 Io, ma dal ga lam hulungan ira tamat na lualua taar tiga katon nong di kilam ie ta ira nianga na Iudeia bia, "Armagedon."

17 Io, ma no liman ma iruo na angelo ga burange tar no uno gingop aram ra mauho. Ma tiga tamat na ingana tikai aram ra tamat na hala na lotu. Ma ga ianga meram ra tamat na kinkinis na harkurai, ga tange, "I te pataam um!" 18 Ga hile ma ga parparara. Ma a mon tamat na kunakunar. Taie tiga kunakunar baak huo tur leh tano pakana bung bia God ga hakisi ira tunotuno kai ra ula hanuo. Iakan ra kunakunar ga manga tamat sakit. 19 Ma no tamat na pise na hala ga tapaleng haitul. Ma ira mes na pise na hala tano ula hanuo diet ga tamadure sakasaka. Ma God ga lik leh Babilon no Tamat ma ga hamamoi ma no dadas na taah tano uno but na ngalngaluan. 20 Ira mugurlamin diet ga panim laah ma pa di ga nes habaling ira uladih. 21 Ma ira but na tuo na ais haruat ma ra haat ga puko meram ra mawe taar ta ira tunotuno. Ira tirtirih ta diet tikatikai ga haruat ma liman sangahul na kilogram. Ma ira tunotuno diet ga tange hagahe God kanong ga tar kaiken ra sakana hinangul gaam manga ubal diet.

No ut na hilawa i kisi no rakaia.

17 1 Io, ma tikai ta ira liman ma iruo na angelo ing diet ga palim tar ira liman ma iruo na gingop ga hanuat gaam tange tagu, "Mai, iau nigi hamines no harpidanau taam nong na haan tupas no tamat na hilawa na hahin nong i kisi tar ira taah. 2 Ma ira tamat na lualua tano ula hanuo diet ga hilawa mei. Ira matanaiabar tano ula hanuo diet ga manga mur no uno magingin na hilawa hoing tikai i manga mom. Ma diet ga sakena hoing haleng na dadas na taah na hababa hagahe tikai."

3 Io, ma no dadas tano Halhaliana Tanuo ga pulus iau ma no angelo ga kap leh iau uram ra hanuo bia. Ma iau ga nes tiga hahin ga kis taar kaia. Ga kisi tar tiga dardarana rakaia. Ma di gate pakat tar ra hinsang tano rakaia. Ma kaike ra hinsang a hinsang wara tangtange hagahe God. No rakaia, a liman ma iruo na uluno ma a sangahul na lakona. 4 No hahin ga sigam tar ra mangana dardarana sigasigam ing a tabi matana. Ma di gate hamar tar ie ma ra gol ma ira maririsuan na haat ma ira tulur a kalagi. Ma ga palim tar tiga gingop di ga gil ie ma ra gol. Ma no gingop ga hung taar ma ira uno bilingana magingin na hilawa ma ira linge da miligiruane. 5 Ma di gate pakat tar a hinsang tano punarena ma no kukuraina ga susuhai. Ma no hinsang hoken:

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"No Tamat na Babilon,
no pawasi diet ira hilawa ma
no burena ta ira miligiruana linge tano ula hanuo."

6 Ma iau ga nes kilam no hahin bia gate manga mame ra haleng de
diet ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God ma diet mah ing diet
ga hinhinawas uta Jisas. Ma kaike re de ga hangulonguloi gaam kure ira
uno sakana sinisip hoing bia ga mame ra haleng na dadas na taah.

Ma ing iau ga nes ie iau ga karup ma iau ga manga lilik. 7 Ma no angelo
ga tiri iau bia, "U karup warah? Nes no hahin ma nes no rakaia nong no
hahin i kisi tar ie. U te nes bia a liman ma iruo na uluno ma ra sangahul
na lakona. I tutun bia no kukuraina ta dir i susuhai taar. Iesen iau ni
palas tar ie taam. 8 No rakaia nong u te nes ie ga lon nalua. Kaiken um,
pataie. Namur na hanut meras napu tano lulur pa ta hauhawatine, ma na
haan taar tano rana hiniruo. Ma ari ing diet kis taar tano ula hanuo diet
na karup. Diet ing pa di ga pakat ira hinsa diet tano pakpakat na nilon
menalua tano hakhakisi tano ula hanuo. Diet na karup ing diet nes no
rakaia kanong ga lon nalua, taie um kaiken, ma na hanuat namur.

9 "Sige i sip bia na palai ta iakan, i tahut bia na lilik timaan ma ra
minminonas. Ira liman ma iruo na uluno, diet ira liman ma iruo na
uladih ing no hahin i kisi tar. 10 Ma diet ira liman ma iruo na tamat na
lualua mah. A liman diet te panim laah. Tikai um kana, ma no mes pai
hanuat baak. Iesen ing bia na hanuat na lon taar mon ta dahin. 11 No
rakaia nong ga lon nalua ma kaiken um pataie, aie no liman ma itul na
tamat na lualua. Ma no uno kinkinis i haruat ma diet ira liman ma iruo
ma na haan at tano rana hiniruo.

12 "Ma ira sangahul na lakona u te nes, diet ira sangahul na tamat na
lualua. Diet pai hatur kawase baak ra kinkinis na harkurai. Namur diet
na kis na harkurai tika ma no rakaia. Iesen no udiet kinkinis na harkurai
na pataam gasien baling. 13 Ma diet bakut, na tikai mon no udiet lilik.
Ma diet na tar ira udiet dadas ma ira udiet kinkinis na harkurai taar tano
rakaia. 14 Ma diet na tut na hinarubu ma no Nat na Sipsip. Iesen no Nat na
Sipsip na paas hasur diet kanong aie no Tamat na Watong ta ira watong
bakut ma aie no Tamat na Lualua ta ira lualua bakut. Ma na tika ma ira
tunotuno ing ga tatau diet ma ga gilamis diet. Ma diet ing diet manga
mur timaan ie."

15 Io, ma no angelo ga tange tagu, "No kukuraina ta ira taah ing u ga
nes no hilawa ga kisi tar diet i hoken: ira taah diet ira hunhuntunaan
tano ula hanuo, ira mangana matanaiabar, ira mangana palatamainari,
ma ira tunotuno ta ira matahu nianga. 16 No rakaia tika ma kaike ra
sangahul na lakona ing u te nes, diet na malentakuane no hilawa na
hahin. Diet na haliare tun at ie ma diet na waak tar ie kaia ma taie um
auno ta sigasigam. Diet na ien ira uratine ma diet na tun hadadoi ra

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iaah. 17Diet na gil huo kanong God na lamus ira udiet lilik bia diet na gil haruatne no uno sinisip. Ma na lamus diet bia diet na gil hoken: diet na tur tika, ma diet na tar ira udiet dadas tano rakaia bia na harkurai. Ma diet na gil huo tuk taar bia ira nianga gar ta God na hanuat tutun. 18Ma no hahin nong u te nes ie, aie no tamat na pise na hala nong i kure ira tamat na lualua tano ula hanuo."

Babilon i hiruo sakasaka.

18 1Io, ma namur ta iakan iau ga nes tiga mes na angelo ga hanansur meram ra mawe. Ga kap ra tamat na kinkinis na harkurai. Ma no pilpilakas tano minarine ga rang no ula hanuo. 2Ma ga kakonga aram naliu sakit hoken:

"I te puko. I te puko, no Tamat na Babilon.
Ira sakana tanuo ma ira tadaar diet kis um kaia.
Ma ira mangana bilingana maan ing di miligiruane, diet lon mah kaia.
3 I te puko huo kanong ira hunhuntunaan bakut tano ula hanuo diet ta mame ira uno dadas na taah ing git lamlamus ira tunotuno wara hilawa.
Ira tamat na lualua tano ula hanuo diet ga noh tika mei.
Ira ut na susuhur diet ga kap ira udiet kinkinis na watong ta ira uno haleng na masmasingan."

4Io, ma iau ga hadade a ingana tiga mes meram ra mawe ga tange,
"Muat haan sukun ie, nugu matanaiabar! Muat mai!
Muat kabi laka ta ira uno sakana magingin.
Ma muat kabi laka mah ta ira uno ngunngutaan.
5 Ira uno sakana magingin i te hung hut um uram muk ra mawe.
Ma God i te lik leh ira uno sakena.
6 Muat na gil tana hoing ga gil huo ta muat.
Ga hagahe muat. Io kaik, muat na manga hagahe balik ie.
Ga hamamo muat ma ra dadas na taah na ngunngutaan.
Io kaik, muat na hamamo ie ma ra dadas na taah wara tamat na ngunngutaan.
7 Ga hamar habaling ie ma ga tabar habaling ie ma ra bilai na linge sakit.
Io kaik, muat na balu pukus ie haruat ma no uno magingin.
Iesen muat na tabar ie ma ra ngunngutaan ma muat na gil hasusuah ie.
I tange habaling at tana bia, 'Iau no hahin ta tiga tamat na lualua.
Iau pai makosa.
Ma iau pa ni le tapunuk.'
8 Io kaik, kaiken ra mangana hinangul na haan tupas hagasiaan ie.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Na maset, na tapunuk, ma na sam ra tamat na taburungan.
Ma na do tano iaah, kanong God no Watong nong i kure ie huo a dadasinei.

9 "Ira tamat na lualua tano ula hanuo diet git hilhilawa mei. Ma diet git tiktika mei wara kapkap ira bilai na linge sakit. Ma ing diet na nes no mis tano iaah nong i tun hadadoi, diet na suah ma diet na tapunuk utana. 10 Diet na ramramin tano uno ngunngutaan. Io kaik, diet na tur taar tapaka tana, diet na suah, ma diet na tange hoken:

'Maris, maris taam, Babilon.
Augu no tamat ma no dadas na pise na hala!
U te hiruo gasien at mon!'

11 "Ira ut na susuhur diet na suah ma diet na tapunuk panei kanong taie ta tikai wara kulkul habaling ira udiet minsik. 12 Taie ta tikai wara kulkul ira udiet gol, ira udiet siliwa, ira udiet maririsuan na haat, ma ira udiet tulur a kalagi. Ma tikai pa na kul mah ira udiet matahu bilai na sigasigam ing a tabi matana, ira mangana bilai na daha, ma ira bilai na linge di gil ma ra ngisena wawaguai, bia ra daha ing a tabi matana, bia ra baras, bia ra pala riam, bia ra bilai na haat. 13 Ma taie ta tikai mah wara kulkul ira matahu linge i huhur kala mismisien, ira dadas na taah, ira tirina olip, ira pat na wit, ira bulumakau, ira sipsip, ira hos, ira karis, ma ira tunotuno mah wara tultulai.

14 "Ma diet na tange tana, 'Ira bilai na linge u ga sip bia nu hatur kawase, diet te panim laah. Ira num kinewa ma ira minamarim diet te panim laah mah. Pa nu nes tupas habaling at diet.' 15 Ma ira ut na susuhur ing diet ga kap ira udiet kinkinis na watong tana, diet na tur taar tapaka. Diet na ramramin tano uno ngunngutaan. Diet na suah ma diet na tapunuk. 16 Ma diet na kakongane bia,

'Maris, maris taam, augu no tamat na pise na hala!
U ga sigam ira matahu sigasigam ing a tabi matana.
U ga hasigam habaling ugu ma ra gol ma ira maririsuan na haat ma ira tulur a kalagi.

17 No num tamat na kinkinis na watong hokaiken i te pataam gasien!'
Ira matahu taan tes diet na tur tapaka. 18 Ma ing diet nes no mis tano iaah nong i tun hadadoi, diet na tange, 'Taie um ta tiga mes na pise na hala ga haruat ma iakan ra tamat na pise na hala.' 19 Diet na se bus ira ulu diet ma ra kaabus wara hamines no udiet tapunuk. Diet na suah ma diet na kakonga bia,

'Maris, maris tano tamat na pise na hala!
Diet bakut ing diet git hanhan hurbit ta ira udiet mon ares na tes, diet ga kap ira udiet kinkinis na watong mekaia ho ie.
I te hiruo gasien!

20 Muat aram ra mawe, muat na guama uta kaike i haan tupas ie.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muat ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God ma muat ira
apostolo ma muat ira tangesot, muat na guama.
God i te kure hagahei haruat ma ira uno sakana gingilaan ga gil ta
muat.' "
21 Io, ma tiga dadas na angelo ga rakun tiga tamat na haat sakit, gaam
sei uras na tes. Ma ga tange,
"Da manga se haliare hasur no tamat na pise na hala Babilon
hokaiken.
Ma pa da le nes tupas habaling ie.
22 Di git hanhadade ira maririsuan na ninge ta ira ut na ninge ma ira
ut na bu ngaap ma ira ut na hus tulaal ma ira ut na puh tahur.
Iesen pa da le hadade habaling diet huo kaia ho ugu.
Ira matahu ut na pinapalim, pa da le nes habaling diet kaia ho ugu.
Ma pa da le hadade habaling mah diet ing diet la ringrigis ira pat na
wit kaia ho ugu.
23 Ira lulungo pa nale murarang kaia ho ugu.
Ira ingana ira sigar tinolen, pa da le hadade habaling diet kaia ho
ugu.
Ira num ut na susuhur diet ga tamat ta ira tunotuno tano ula hanuo
bakut.
U ga hasakit ta ira hunhuntunaan hoing tiga ut na ser magirmagir,
kaik u gaam habato lamus diet."
24 God ga hapidanau Babilon kanong di ga nes leh ira de diet ira
tangesot ma ira gamgamatien na matanaiabar tus ta God kaia ta iakano
pise na hala. Masa! Di ga nes leh ira de diet bakut kaia ing di ga ubu bing
diet tano ula hanuo.

A halengin diet pirlat no Watong kanong i te kure hagahe Babilon.

19 1-2 Io, ma namur ta iakan iau ga hadade a kinakel haruat
ma ra harat gar na matanaiabar aram ra mawe. Ma diet ga
kakakongane bia,
"Da pirlat no Watong!
I palai bia no udahat God a ut na harhalon ie.
Ma no minarine ma no ana baso i palai mah kanong ing na kure
tikai, no uno harkurai i takodas ma i haruat ma ira linge i te bul
bia a tutun.
Da pirlat ie huo kanong i te kure hagahe no tamat na ut na hilawa
nong ga lamus harango no ula hanuo ma no uno magingin na
hilawa.
No ut na hilawa ga bu bing ira tultulai gar ta God, kaik God i te bu
bing ie."
3 Ma diet kakonga balin hoken:

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Da pirlat no Watong!
No mis tano iaah nong i tun hadado no hilawa na hanhanut
hathatika ma pa nale pataam."
4 Io, ira iruo sangahul ma ihat na nongtamat ma ira ihat na lilona linge,
diet ga puko suur diet gaam lotu tupas God nong i ga kis taar tano tamat
na kinkinis na harkurai. Ma diet ga tange bia,
"Masa! Da pirlat no Watong!"
5 Io, ma a ingana tikai ga hanuat mekaia ho ra tamat na kinkinis na
harkurai, gaam tange,
"Muat ira tultulai ta God ing muat ru ie, muat na pirlat ie!
Muat bakut muat na gil huo, muat ira maris ma muat ira watong!"

**Halengin diet pirlat no Watong ma ra gungunuama kanong
no bung na hinartola tano Nat na Sipsip i wara hinanuat.**

6 Io, ma iau ga hadade a kinakel hoing ra harat ta ira tamat na
matanaiabar. Ga kakel hoira tamat na sinsinaha ma ra but na parparara.
Ma diet ga kakongane bia,
"Da pirlat no Watong, kanong God no udahat Watong, no Dadasine, i
harbalaurai ma i harkurai.
7 I tahut bia dahat na guama ma bia dahat na hatamat no hinsana
kanong no bung na tinolen tano Nat na Sipsip i te hanuat um.
No uno hahin i te tagure habaling ie wara tinolen.
8 Ma di te tar ra bilai na sigasigam tano hahin.
Iakano sigasigam i gamgamatien ma i pilpilakas."
(Ma a malalar ie ta ira taktakodasuana magingin ta ira gamgamatien na
matanaiabar tus ta God.)
9 Io, ma no angelo ga tange tagu bia, "Nu pakat hoken: 'Diet daan ing di
suko diet wara hinanuat tano nian na hinartola tano Nat na Sipsip.' " Ma
ga tange mah bia, "Kaiken a tutun na nianga ta God."
10 Io, ma iau ga puko suur uras ra parparas na kakine bia ni lotu
tupas ie. Iesen ga tange tagu, "Waak um u gil huo! Dar bakut mon airuo
tultulai ta God tika ma ira hinsakaam ing diet la murmur no tutun Jisas
ga hapuasnei. Huo kaik, nu lotu tupas God! Kanong warah, no tutun
nong Jisas ga hapuasnei i hadadas ira tangesot wara nianga."

Jisas i tapukus ma i paas hasur diet ing diet wara hinarubu mei.

11 Io, ma iau ga nes no mawe ga tapapos taar. Ma kaia tiga ponponiana
hos. Ma nong ga kisi tar ie di ga kilam ie bia "Nong i Gil Haruatne no uno
Nianga," ma "Nong i Tutun." Ing na harubu ma tikai bia na kure tikai,
pa na gil ta nironga. No uno hinarubu ma no uno harkurai i takodas.
12 Ira iruo matana dir ga haruat ma ra karamena iaah. Ma a haleng na
balaparik na lualua tano uluno. Ma tiga hinsang di gate pakat tar tana.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ma taie tiga nong i nunure no hinsana. Aie sen at mon. 13 Ga sigam tar
tiga sigasige i hung ma ra de. Ma no hinsana bia, no Nianga ta God. 14 Ira
umri meram ra mawe diet ga murmur ie ma diet ga kisi ira ponponiana
hos. Ma diet ga sigam tar ira bilai na sigasigam. Ma ira udiet sigasigam
a ponponiana ma i gamgamatien. 15 Ma tiga niani na wise ga hansur
tano hana. Ma iakan ra wise wara halhaliare ira hunhuntunaan tano
ula hanuo. Ma nong i kisi tar no hos na balaure ma na kure hadadas
diet. Na papasuane diet ma no but na ngalngaluan ta God, no Dadasine,
hoing tikai na papasuane ira gerep wara gil wain. 16 Ma di gate pakat no
hinsana tano uno sigasigam ma tano pawana. Ma i hoken:

No Tamat na Lualua ta ira lualua bakut ma no Tamat na Watong ta ira watong bakut.

17 Io, ma iau ga nes tiga angelo ga tur taar tano matana kasakes. Ma
ga kakonga naliu taar ta ira maan bakut ing diet ga pupungo aram ra
mauho. Ma ga tange hoken: “Muat mai! Muat na kis hulungai tano tamat
na gil nian ta God. 18 Muat mai waing muat naga ien ira urati diet ira
tamat na lualua ma ira but na umri ma ira ut na baso. Ma muat na ien
mah ira hos ma diet ing diet kisi tar diet. Ma muat na ien ira urati diet
ira tunotuno bakut, diet ira tultulai ma diet ing diet pai tultulai mah, ira
watong ma ira maris.”

19 Io, ma iau ga nes no rakaia ma ira tamat na lualua tano ula hanuo
tika ma ira udiet umri. Diet gate hanuat hurlungen wara tut na hinarubu
ma nong i kisi no hos tika ma ira uno umri. 20 Ma nong i kisi no hos
ga palim kawase no rakaia tika ma no tangesot bisbis nong git gilgil
ira hakilang na kinarup wara gaiena no rakaia. No tangesot bisbis git
paapalim huo kaik git hamhabato ira matanaiabar ing diet ga hatur
kawase no hakilang tano rakaia ma diet lotu tupas no uno palimpuo. Ma
nong i kisi no hos ga se halilon dir taar tano lulur na iaah, a solam ma
ra lulungo kana tana. 21 Ma nong i kisi tar no hos ga ubu bing ira mes na
tunotuno ma no uno wise na hinarubu nong i hansur tano hana. Ma ira
maan diet ga iaan hahos ta ira urati diet ira tunotuno.

No angelo i banus bat Sataan ta tiga arip na tinahon, ma ira matanaiabar gar ta Krais diet tut hut baling sukun ra minaat.

20 1 Io, ma iau ga nes tiga angelo ga hanhan suur meram ra mawe.
Ma ga hatur kawase no dadas wara paapos no matanangas tano
lulur pataie ta hauhawatine. Ma ga palim tar tiga dadas na hidihidi sakit.
2 Io, ga palim kawase no tamat na sui. Aie iakano sui menalua sakit.
Da kilam ie bia no Ut na Hartutung, bia Sataan. Ma no angelo ga wis
kawasei tuk taar bia tiga arip na tinahon na sakit. 3 Io, no angelo ga sei
tano lulur ma ga banus bat ie bia kabi habato habaling ira hunhuntunaan

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tano ula hanuo. Ma Sataan na kis taar kaia tuk taar bia no arip na tinahon na pataam. Namur um, tikai na halangalanga isei. Ma Sataan na langalanga ra kumkumina pakana bung mon.

4 Io, ma iau ga nes ari diet ga kis taar ta ira kinkinis na gil harkurai. Ma God gate tar ra kinkinis na harkurai ta diet. Ma iau ga nes mah ira tanua diet ing di gate dako diet. Ma di ga dako diet kanong diet ga harharpir ma no nianga ta God ma diet ga hinhinawas ta ira tutun utano nilon gar ta Jisas. Diet pa gale lotu tupas no rakaia bia no uno palimpuo. Ma diet pa ga hatur kawase no hakilang tano rakaia ta ira punare diet bia ira lima diet. Ma diet ga lon baling ma diet ga harkurai tika ma Krais tiga arip na tinahon. 5 (Io, ma ira mes na minaat diet pa ga lon baling tuk taar no arip na tinahon ga pataam.) Ma iakan no luena tuntunut hut sukun ra minaat. 6 Diet ing diet na tut hut tano luena tuntunut hut sukun ra minaat, diet na daan ma diet na gamgamatien. No airuo na minaat pa na tale bia na kure kawase diet. Taie. Diet na ngan hoing ira ut na pakila lotu tupas God ma Krais. Ma diet na harkurai tika mei ta tiga arip na tinahon.

Di halangalanga ise Sataan ma di kure hagahe habaling ie.

7 Ma ing bia no arip na tinahon gate sakit, di ga halangalanga ise Sataan mekaia ra katon na harpidanau. 8 Io, ma na haan ukaia ta ira ihat na mansuk tano ula hanuo wara hamhabato lamus ira hunhuntunaan. Da kilam diet bia Gok ma Magok. Ma ga lamus hurlungen diet wara hinarubu. Ma ira udiet winawas i manga haleng sakit haruat ma ira wana aras ra wasasar. 9 Diet ga hanan haan ma ira subaan ga hung ma diet. Ma diet ga tur luhutane no pise na hala nong God i sip ie, ing ira uno gamgamatien na matanaiabar tus diet la kiskis kaia. Iesen a iaah ga hansur meram ra mawe gaam haliare diet. 10 Ma di ga se Sataan tano lulur na iaah, a solam ma ra lulungo kana tana. Aie nong ga habato lamus ira matanaiabar. Ma no rakaia ma no tangesot bisbis dir kana kaia tuai. Ma dal na kilingane ra ngunungut hathatika ma pa nale pataam.

Ira minaat diet tur taar ra harkurai.

11 Io, ma iau ga nes tiga manga tamat na ponponiana kinkinis na gil harkurai. Ma tikai ga kis taar tana. No ula hanuo ma no mawe dir ga hilau laah ra matmataan tana ma dir ga panim harsakit. 12 Iau ga nes ira minaat, diet ira maris ma diet ira watong. Diet ga tur taar menalua tano kinkinis na gil harkurai ma di ga papos ira pakpakat. Ma di ga papos tiga mes na pakpakat mah, aie no pakpakat na nilon. Ma nong i kis taar tano kinkinis na gil harkurai ga kure diet haruat ma ira udiet gingilaan ing di gate pakat tar tano pakpakat. 13 Io, ma no tes ga tar pukus ira minaat ing diet ga kis taar tana. Ma no minaat ma no tamaan na minaat dir ga

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gil mah huo. Ma nong i kis taar tano kinkinis na gil harkurai ga kure diet
tikatikai haruat ma ira udiet gingilaan. 14 Ma ga se no Ngaas na Minaat
ma no Taman ta ira Minaat taar tano lulur na iaah. Ma no lulur na iaah,
aie no airuo na minaat. 15 Ma ing bia pa di ga nes no hinsana tikai tano
pakpakat na nilon, di ga se hasur ie tano lulur na iaah.

A sigar mawe ma a sigar ula hanuo dir hanuat.

21 1 Io, ma iau ga nes tiga sigar mawe ma tiga sigar ula hanuo
kanong no luena mawe ma no luena ula hanuo dir gate panim
laah. Ma pataie baling um ta tes. 2 Iau ga nes no Halhaliana Pise na Hala.
Aie no Sigar Ierusalem. Ma ga hanansur mekaia ho God meram ra mawe.
Ma ga taguro taar hoing tiga hahin i wara tinolen. Ma di gate hamar
timaan ie bia no uno tunaan naga nes ie hoing tiga melmel na hahin. 3 Io,
ma iau ga hadade ra tamat na ingana tikai ga hanuat meram ra tamat
na kinkinis na harkurai. Ma ga tange bia, "Nes baak! No kinkinis ta God
iakana nalamin ta diet ira tunotuno. Ma God na kis tika ma diet. Ma
auno matanaiabar um diet ma God at na kis tika ma diet ma audiet God
um ie. 4 Na ros ira luur na mata diet. Ma taie baling um ta minaat bia ra
tapunuk. Ma taie mah ta sunuah bia ra ngunngutaan kanong ira linge ing
menalua i te pataam."

5 Io, ma nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na harkurai ga tange
bia, "Iau gilgil hasigarine ira linge bakut!" Ma ga tange bia, "Pakat kahe
kaiken kanong kaiken ra nianga i tutun ma i tale bia tikai na so no uno
nurnuruan ine." 6 Ma ga tange tagu, "I te pataam um! Iau no Hathatahun
ma no Haphapataam. Iau no Luena ma no Hauhawatine. Sige nong i
maruk, iau ni hamamo bia mon ie ma ra taah tano puat na nilon. Ma pa
na kul. 7 Sige tiga nong i harubu timaan ma i paas hasur ira walwalaam,
iau ni tabar ie ma kaiken ra linge bakut. Iau um no uno God ma natigu
um ie. 8 Iesen ari, audiet sibaan no lulur na iaah, a solam ma ra lulungo
kana tana. Ma diet ira mangana tunotuno hoken: ira ut na bunurut, ira
tabuna nurnuruan, ira ut na sakena, ira ut na harubu bingibing bia, ira ut
na ser magirmagir, ira ut na lotu tupas ira palimpuo, ira ut na harabota,
ma diet ing diet noh tika ma tikai pai aunoi. Diet na haan taar tano lulur
na iaah. Ma aie no airuo na minaat."

A mangana pise na hala sa no sigar Ierusalem.

9 Io, ma tikai ta ira liman ma iruo na angelo ing diet ga palim tar ira
liman ma iruo na gingop ga hanuat ukai ho iau. Ma kaike ra gingop diet
ga hung taar ma ira liman ma iruo na hauhawatina hinangul. Ma ga
tange tagu bia, "Mai! Iau ni hamines no hahin taam nong i wara tatole no
Nat na Sipsip." 10 Io, no dadas tano Halhaliana Tanuo ga pulus iau ma no
angelo ga kap haut iau uram tiga tamat na uladih sakit. Ga hamines no

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Halhaliana Pise na Hala tagu. Ma aie ne Ierusalem. Ma no pise na hala ga hanansur meram ra mawe ho God. 11 No pise na hala ga murarang ma no minarine God. Ma ga pilpilakas hoing tiga maririsuan na haat nong a tabi matana. Ma ga palai hoira galas. 12 Ma a mon tamat na kangkang na balo luhutanei. A sangahul ma iruo na matanangas tano balo. Ma a sangahul ma iruo na angelo diet ga kis taar ta kaike ra matanangas. Io, ma ta kaike ra matanangas di gate pakat tar ira sangahul ma iruo na hinsa diet ira sangahul ma iruo na huntunaan gar na Israel. 13 Ma aititul a matanangas tiga palpal ta ira ihat na balo. 14 Ma a sangahul ma iruo na burana haat wara hatur hadadas no balo tano pise na hala. Ma di gate pakat tar ira sangahul ma iruo na hinsa diet ira apostolo gar tano Nat na Sipsip taar ta kaike ra burana haat.

15 No angelo nong ga wawor ma iau ga palim tar tiga linge hoing tiga pakana pareng. Di ga gil ie ma ra gol. Ma ga palim tar ie wara hapupuo no pise na hala ma no balo ma ira matanangas tana. 16 Ira ihat na balo tano pise na hala diet taltalona haruat. Io, ga hapupuo ira ihat na balo ma diet tikatikai diet haruat ma 1200 na mail. Ma no kangkang uram naliu tano balo ga haruat mah ma 1200 na mail. 17 Ma no tamtapegas tano balo ga haruat ma 144 na laha. Ma ing bia no angelo ga hapupuo no balo, ira laha ga haruat mon ma ira laha ira tunotuno diet la hapupuo. 18 Di gate pakile no balo ma tiga mangana maririsuan na haat nong a tabi matana. Ma no pise na hala di gate gil ie ma ra gamgamatien na gol. Ma no pise na hala ga palai hoira galas. 19 Di gate hamar ira burana haat ing diet ga hatur hadadas no balo. Di gate hamar kaike ra burana haat ma ira maririsuan na haat. No luena burana haat i nanaas hoira puspus na mite. No airuo i ngan hoing no mawe. No aitul i manga gilotgilot. No aihat i haruat ma ira pakana paas. 20 No liman i dardaraan ma i ponpon. No liman ma tikai i nanaas hoira puspus na balbaal. No liman ma iruo i nanaas hoing ira puspus na hahor. No liman ma itul i ngan hoira puspusuno no tamat na kadolkadol. No liman ma ihat i nanaas hoing ra iong. No sangahul i ponponiana. No sangahul ma tikai i haruat ma ira puspus na kanawa. No sangahul ma iruo i ngan hoira lamara gamara. 21 Di gate gil ira sangahul ma iruo na matanangas ma ira sangahul ma iruo na tulur a kalagi. Di gate gil no ngaas tano pise na hala ma ra gamgamatien na gol. Ma ga palai hoira galas.

22 Io, ma iau pa ga nes ta tamat na hala na lotu narako tano pise na hala kanong no Dadas na Watong God ma no Nat na Sipsip, dir haruat ma tiga tamat na hala na lotu ta iakano pise na hala. 23 No pise na hala pa ga supi ra madaraas tano kasakes bia no teka. Taie. No minarine God i hamadaraas tar ie ma no Nat na Sipsip aie i haruat ma no lulungo tano pise na hala. 24 Ira hunhuntunaan tano ula hanuo diet na lon kaia ra madaraas tano pise na hala. Ma ira tamat na lualua tano ula hanuo

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

diet na laka kaia tika ma ira minamari diet. 25 Ma pa na tabanus ira
matanangas kanong taie ta kankado kaia. 26 Ira hunhuntunaan tano ula
hanuo diet na laka kaia tika ma ira minamari diet ma ira udiet kinkinis
na watong. 27 Taie ta bilingana linge na laka kaia. Ira ut na harabota
ma diet ing diet gilgil ira sakana magingin ing da miligiruane, diet pa
na laka mah kaia. Diet sen mon ing di gate pakat tar ira hinsa diet tano
pakpakat na nilon tano Nat na Sipsip, diet na laka kaia.

22 1 Io, ma no angelo ga hamines no taah na nilon tagu. Ma no
taah ga manga madaraas hoira galas. Ga puat huat menapu
tano tamat na kinkinis na harkurai ta God ma no Nat na Sipsip. 2 Ma ga
saal nalamin tano ngaas tano pise na hala. Ma no daha na nilon ga tur
taar kaia ta ira iruo gagena no taah. A sangahul ma iruo na pakaan ga
huai tiga tinahon, tiga pakaan tiga teka. Ma ira pakana no daha wara
halhalon ira hunhuntunaan. 3 Ma taie ta nong God gate kure hagahe na
kis narako tano pise na hala. No tamat na kinkinis na harkurai ta God
ma no Nat na Sipsip na kis kaia narako tano pise na hala. Ma ira tultulai
ta God diet na lotu tupas ie kaia. 4 Diet na nes no matmataan tana ma no
hinsana na kis ta ira punare diet. 5 Taie baling ta kankado kaia. Diet pa
na supi ta madaraas ta tiga lulungo. Ma diet pa na supi mah no madaraas
tano kasakes kanong God no Watong na murarang ta diet. Ma diet na kap
ra kinkinis na gil harkurai hathatika ma pa nale pataam.

6 Io, ma no angelo ga tange tagu, “Kaike ra nianga i tutun ma i tale bia
ira tunotuno diet na so ira udiet nurnuruan ine. No Watong, aie no God
audiet ira tangesot. I la kurkure diet bia diet na ianga. Ma i te tule no
uno angelo ta ira uno tultulai. Ma no angelo na hamines ta diet ira linge i
wara hinanuat gasien.”

Jisas na tapukus baling.

7 Ma Jisas i tange bia, “Hadade baak! Hutet um ma nigi hanuat! I daan
iakano nong i taram ira nianga na tangesot ta iakan ra pakpakat.”

8 Iau mon, Jon, iau ga nes ma iau ga hadade kaike ra linge. Ma bia iau
gate hadade ma iau gate nes, iau ga puko uras ra parparas na kakine no
angelo wara lotu tupas ie. Aie nong ga hamhamines kaike ra linge tagu.
9 Iesen ga tange tagu, “Waak um u gil huo! Dar bakut mon airuo tultulai
ta God tika ma ira tangesot, ira tasim. Ma dahat bakut tika ma diet mah
ing diet la tartaram ira nianga ta kan ra pakpakat. Huo kaik, nu lotu
tupas God!”

10 Io, ma ga tange tagu, “Waak u banus bat ira nianga na tangesot ta
iakan ra pakpakat kanong no pakana bung i hutet bia kaike ra linge na
hanuat. 11 Sige tikai i la gilgil ra sakena, da waak tar at ie na gilgil ra
sakena huo. Ma huo mah ta nong i la gilgil ira bilingana magingin. Da
waak tar at ie huo bia na gilgil ira bilingana magingin. Ma sige tikai i la

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gilgil ira takodasuana magingin, na tahut bia na gilgil at huo. Ma sige tiga nong i la gilgil ira gamgamatien na magingin, na tahut bia na gilgil at ira gamgamatien na magingin."

12 Jisas i tange bia, "Hadade baak! Hutet um ma nigi hanuat! Ing bia ni hanuat iau ni palim ira numuat harkul. Ma iau ni kul muat tikatikai haruat ma ira numuat pinapalim. 13 Iau no Hathatahun ma no Haphapataam. Iau no Luena ma no Hauhawatine. Iau no Hamhaburen ma no Hadukduk.

14 "Diet daan ing diet gis ira udiet sigasigam. Diet na gis ira udiet sigasigam waing diet naga iaan tano daha na nilon ma diet naga laka harsakit ta ira matanangas tano pise na hala. Ma ing bia diet gis ira udiet sigasigam, na takodas bia diet na iaan ma diet na laka huo. 15 Io, ma diet ira ut na sakena kenas me nataman tano pise na hala. Ma ira ut na ser magirmagir diet kis kaia mah tika ma ira ut na harubu bingibing bia. Ma diet ing diet noh tika ma tikai pai aunoi, diet kis kenas me nataman mah. Ma huo mah diet ing diet lotu tupas ira palimpuo ma diet ira sakana ut na harabota.

16 "Iau mon, Jisas, iau te tule no nugu angelo ukaia ho muat bia na hinawas palai ta kaike ra linge wara gaie muat ira matanaiabar na lotu ta ira tamtaman. Iau no bulumur tano huntunaan ta Dawit. Iau no tiding na malaan nong i manga murarang."

17 No Halhaliana Tanuo i tange, "Mai!" Ma no hahin nong ga wara tatole no Nat na Sipsip i tange, "Mai!" Ma sige tikai i hadade kaiken ra nianga, na tahut bia na tange, "Mai!" Sige tiga nong i maruk, i tahut bia na mai. Ma sige tikai i sip bia na kulup bia mon tano taah na nilon ma pa na kul, i tahut bia na kulup huo.

18 Iau hakatom muat bakut ing muat hadade ira nianga na tangesot ta kaiken ra pakpakat. Iau hakatom muat hoken: Ing bia ta tiga nong na pasum ta nianga taar ta kaiken ra pakpakat, God na pasum tar tana ira hinangul i kis ta iakan ra pakpakat. 19 Ma ing bia tiga nong na kap se ari a nianga ta iakan ra pakpakat na tangesot, God na gil mah huo tana. Na kap se no pinlawena tano daha na nilon i kis ta iakan ra pakpakat. Ma na kap se no pinlawena mah tano halhaliana pise na hala nong i kis ta iakan ra pakpakat.

20 Nong i hinhinawas ta kaiken ra linge i tange bia, "Masa! Hutet um ma ni hanuat."

Masa. Watong Jisas, nu mai.

21 Iau sasaring bia no harmarsai gar tano Watong Jisas na kis tika ma ira matanaiabar ta God. Amen.

The New Testament in Patpatar of Papua New Guinea; 1st ed. 1997; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.